MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

LÄRARES ANVÄNDNING AV, SVÅRIGHETER OCH ERFARENHETER MED LÄRPLATTFORMEN SCHOOLSOFT

CRISTÓBAL GONZÁLEZ-ALLER

Akademin för utbildning, kultur och kommunikation
Pedagogik
Examensarbete i lärarutbildningen
Avancerad nivå, 15 hp.

Handledare: Kamran Namdar

Examinator: Gunilla Granath

Termin: HT År: 2015

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

SAMMANFATTNING

Cristóbal González-Aller

Lärares användning av, erfarenheter och svårigheter med lärplattformen SchoolSoft.

2015

Antal sidor: 46

Syftet med denna uppsats är att undersöka vad lärare på en grundskola anser att det innebär för deras undervisning att arbeta med lärplattformen SchoolSoft. En lärarenkät i en svensk grundskola har genomförts och det framkommer där att lärarna använde sig mer av administrativa än pedagogiska funktioner och att de såg både nackdelar och fördelar när de använde denna lärplattform. SchoolSoft tillgodosåg generellt lärarnas behov av administration och kommunikation, men lärarna såg också brister och förlorad funktionalitet i lärplattformen. SchoolSoft verkar satsa mer på administrativa än pedagogiska funktioner och de funktioner som har pedagogisk potential underutnyttjas av SchoolSoft. Resultatet pekar på att lärarnas attityder till att använda lärplattformen är mestadels positiva med SchoolSoft. Emellertid indikerar studien att genom en ökad kompetens inom SchoolSofts funktioner skulle lärarna kunna utnyttja lärplattformens pedagogiska mervärde ytterligare .

Nyckelord: lärplattform, LMS, SchoolSoft

Innehållsförteckning

1

Innehållsförteckning 2

1 Inledning 1

1.1 Syfte 1

1.2 Forskningsfrågor 1

2 Bakgrund 1

2.1 Definition av lärplattform 1

2.2 Vägen fram till lärplattformarna 2

2.3 Fördelar och möjligheter med lärplattformar 5

2.3.1 Pedagogiska fördelar 5

2.3.2 Administrativa fördelar 8

2.4 Administration vs. pedagogik 8

2.5 Nackdelar och hinder med lärplattformar 10

2.6 Lärarnas främsta önskemål - faktorer för en framgångsrik lärplattformsimplementering. 12

3 Metod 13

3.1 Datainsamlingsmetod och urval 13

3.2 Databearbetning och analysmetod 14

3.3 Reliabilitet och validitet 14

3.4 Etiska ställningstaganden 14

4 Resultat och analys 15

4.1 SchoolSoft 15

4.2 Hur använder lärarna SchoolSoft i skolan? 16

4.2.1 Hur ofta använder lärarna SchoolSoft? 16

4.2.2 Mest använda funktioner 16

4.2.3 Mindre ofta använda funktioner 17

4.3 Vilka erfarenheter har lärarna av att jobba med SchoolSoft? 18

4.3.1 Erfarenhet som lärare, med SchoolSoft, och med IT 18

4.3.2 Negativa aspekter med SchoolSoft 19

4.3.3 Neutrala aspekter med SchoolSoft 20

4.3.4 SchoolSoft ses som mestadels administrativt 21

4.4 Hur anser lärarna att användningen av lärplattformen SchoolSoft påverkar deras arbete? 22

4.4.1 Positiva aspekter med SchoolSoft 22

4.4.2 Tjänster inte integrerade i SchoolSoft med potential att stödja lärares arbete 25

5 Diskussion 26

5.1 Metoddiskussion 26

5.2 Resultatdiskussion 26

5.3 Slutsatser 28

5.4 Nya forskningsfrågor 28

5.5 Pedagogisk relevans 28

Referenser 29

Bilaga 1 - Tabeller 32

Bilaga 2 - Intervjufrågor 39

Enkät till lärare som använder Schoolsoft 39

1 Inledning

Digitaliseringen av samhället är ett faktum. Samhället anpassar sig till digital teknik, och skolan, som samhällshörnsten, är skyldig att utbilda framtida medborgare i nuvarande och framtida teknik. Skolan har laglig skyldighet att använda IT för att utveckla elevernas lärande. De flesta lärare idag är inte digitalt infödda, men kämpar ändå dagligen i skolan för att anpassa och anamma den nya tekniken till undervisning.

Lärplattformar är en ännu senare företeelse. De växer fort och skolorna tvingas att välja dessa digitala webbverktyg som tjänar till kommunikation, dagliga administrativa funktioner och har potential att utveckla lärande och undervisning.

Elevernas behov av att få en modern utbildning och samhällets skyldighet att främja sådan utbildning mynnar i en länk i kedjan: lärarens roll.

Detta arbete fokuserar på två punkter: en lärplattform och en grupp lärare som använder den.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka vad lärare på en grundskola anser att det innebär för deras undervisning att arbeta med lärplattformen SchoolSoft.

1.2 Forskningsfrågor

- Hur använder lärarna SchoolSoft i skolan?
- Vilka erfarenheter har lärarna av att jobba med SchoolSoft?
- Hur anser lärarna att användningen av lärplattformen SchoolSoft påverkar deras arbete?

2 Bakgrund

2.1 Definition av lärplattform

En lärplattform, även kallad digital plattform, utbildningsplattform, eller LMS (som på engelska betyder Learning Management System) är ett internetbaserat verktyg som lärare, elever, föräldrar och skolpersonal använder för administrativa och pedagogiska funktioner.

Lärplattformar är ett relativt nytt fenomen. De började användas under 90-talet och deras utveckling har gått snabbt (Wilson, 2008). De var ursprungligen avsedda för nätbaserade distanskurser, men används idag i allt högre grad som komplement till traditionell undervisning (Wikipedia, 2015). En lärplattform är ett virtuellt klassrum

där man kan kommunicera, utbyta information mellan lärare och studenter, och hantera kursuppföljning och kursadministration (Wikipedia, 2015). Lärplattformar är, enligt Lonn & Teasley (2009), redskap som möjliggör kommunikation och bedömning (Lagos, 2015).

Lärplattformar har eller har haft olika benämningar, till exempel CMS (Course Management System) eller VLE (Virtual Learning System). CMS-benämningen visar den mer administrativa inställningen som de första digitala plattformarna hade, när de ansågs vara mer inriktade till ”course efficiency” än ”learning” (Lonn & Teasley, 2009).

En VLE anses vara samma som en lärplattform, men det finns författare som ser olikheter mellan dem. Pinner (2014) citerar Barnes (2014), som skriver att “there is an important distinction that has to do with the difference between education and training”. I det avseendet verkar en lärplattform vara mer ansluten till begreppet utbildning än en VLE, vilken skulle ha mer att göra med att träna individuella förmågor. Pinner (2014) skriver vidare att “the basic difference between the two is that training is more mechanical, it has more to do with compliancy of the proven demonstration of skill sets” och att “education is a broader term, more associated with the act of learning having been facilitated rather than skills which have been taught”.

Skillnaden mellan en lärplattform och VLE är inte så klara. Vissa författare gör ingen skillnad mellan lärplattform eller VLE (Lagos, 2015), och Pinner (2014) betonar, angående VLE, att de karakteriseras av ett konstruktivistiskt synsätt och att de huvudsakliga användningsområdena är att vara en plats för att samarbeta och utvidga diskussioner. Därför kan det vara rimligt att betrakta båda termerna i samma begreppskategori, enligt Pinner (2014).

Idag använder sig de flesta skolor i Sverige av en lärplattform. Under det senaste decenniet har lärplattformar ökad väldigt mycket (Lagos et al., 2015), och man kan konstatera att användningen av digitala lärplattformar i utbildningssyfte har blivit allt vanligare (Rönnåsen, 2009). Denna högre användning av lärplattformar har att göra med den stigande användningen av datorer och ny teknik, det som kallas för datoriseringen och digitaliseringen av samhället.

2.2 Vägen fram till lärplattformarna

IT (Informationsteknik) och IKT (Informations- och kommunikationsteknik) är en stor del av vår vardag och ett verktyg som behövs idag för att kunna delta i samhället. För sju år sedan, år 2008, gav Sveriges regering följande uppdrag till Skolverket:

> Statens skolverk ska främja utvecklingen och användningen av informations- och kommunikationsteknik (IKT) i förskolor, skolor och verksamheter samt hos skolhuvudmän. Myndigheten ska i sitt arbete utgå från målgruppers olika behov och förutsättningar vid spridandet av kunskap om användandet och utformningen av bl.a. IKT i lärprocesser, digitala lärverktyg och lärande exempel inom området. (Regeringsbeslut U2008/8180/S, 2008)

Det faktum att regeringen tog beslutet att ge det uppdraget till Skolverket visar en tendens som har ökat de senaste åren. Digitaliseringen och datoriseringen av samhället är en verklighet. Det finns inte många jobb idag där det inte krävs

datorvana. Det går knappt att klara sig i samhället utan det. Styrdokument visar att IT är en framtidskompetens.

Digital kompetens behövs mer och mer och är viktigt för samhället, arbetslivet och för individerna. Det finns, enligt Olsson (2009), nya krav i samhället och skolans elever bör ges möjlighet att utveckla en digital kompetens för att kunna delta som fullvärdiga medborgare i samhället. Olsson (2009) påpekar vidare att eleverna på ett säkert och kritiskt sätt ska kunna använda IT både i sin utbildning, i arbetslivet och under sin fritid.

Skolverket publicerade år 2009 en studie (Skolverket, 2009) som hade som syfte att undersöka om digitala lärresurser anknyter till målen för skolan och om det behövs stöd för att öka användningen av digitala lärresurser. Olsson (2009) belyser att trots att det finns en stor mängd lärresurser som vänder sig till skolan, är kvalitén på dessa mycket varierande. Digitala lärresurser har, enligt Olsson (2009), i liten utsträckning anknytning till målen för den svenska skolan. Fortfarande dominerar användningen av traditionella tryckta läromedel i Sverige och läroboken får för många lärare en legitimerande funktion och används som en garant för att mål och riktlinjer för undervisningen följs. I det avseendet konstaterar Olsson (2009) att användningen av digitala lärresurser fortfarande är låg och att lärare behöver utveckla sin digitala kompetens för att kunna förstå de pedagogiska möjligheterna som digitala lärresurser erbjuder.

Normativa perspektiv

Med hänvisning till hur styrdokumenten behandlar olika aspekter av IT i skolan, kan det vara intressant att studera den relation som finns mellan mål och IT i läroplaner och kursplaner. Det står i de olika styrdokumenten, sådant som skollag, läroplaner och kursplaner, att arbetet med IT och medier i skolan måste ta sin utgångspunkt i uppdraget att bidra till ökad måluppfyllelse, och att detta uppdrag måste förstås och tolkas med utgångspunkt i de nationella styrdokumenten (Iselow, 2009).

Det är inte bara IT och medier som lärare och elever uppmuntras att jobba med i skolan, utan också att uppleva och utveckla kreativt skapande i olika uttrycksformer. I läroplanen Lpo94 anges att skolan ansvarar för att varje elev kan utveckla sin förmåga till kreativt skapande och får ett ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud. Samtidigt uppmuntrar läroplanen till att utveckla och använda kunskaper och erfarenheter i så många olika uttrycksformer som möjligt som språk, bild, musik, drama och dans. Jämfört med den traditionella utbildningen, förmedlar det som kallas "det vidgade textbegreppet" ett budskap som överförs på annat sätt än genom det skrivna ordet. Genom en varierad pedagogisk kommunikation får eleverna själva finna, värdera och analysera den information de behöver. Det har att göra med en ny lärarroll, vilken förändras från en traditionell roll, med ofta katederbaserad undervisning, till en som är mer dynamisk och även dramaturgisk. Det är en undervisning som är mer elev- och lärorienterad, i samband med ett paradigmskifte inom pedagogiken (Peters, 2000, citerad i Fanemo, 2011).

Paradigmskiftet har pågått under de sista decennierna sedan 1970-talet. Som Lindh (2013) skriver är den svenska skolan i snabb förändring, och det sker samtidigt med att samhället i övrigt har genomgått och genomgår en omvandling. Samhället har utvecklats från ett industrisamhälle till ett informationssamhälle. Den snabba förändringen beror mycket på den teknologiska utvecklingen. På 1980-talet fanns det

endast ett begränsat antal skolor som hade råd med den typ av utrustning som fanns då. Idag däremot finns tillgång till datorer som är snabbare, mindre, billigare och mera effektiva och pålitliga.

Mjukvara och dess användning har utvecklats mycket. Under denna inledande period användes IT i enstaka undervisningstillfällen genom drillprogram, på ett passivt sätt. Men idag är undervisningen baserad på IT mer aktiv, med lektionsprogram istället för drillprogram som används vid många undervisningstillfällen (Lindh, 2013). Drillprogram var uppbyggda enligt ett schema med frågor och svar, ungefär som i enkla frågeformulär. Datorer som användes i exempelvis språkinlärning präglades av det som kallas CALL-program (Computer Assisted Language Learning), vilka fokuserade på repetition. Idag används program på ett mer aktivt sätt, mer baserade på interaktion.

I läroplanen Lgr11 (Skolverket, 2011) framgår det tydligt att IT ska vara en naturlig del av skolan och undervisningen. Av skolans uppdrag framgår det att eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att granska fakta på ett kritiskt sätt.

Lgr 11 (Skolverket, 2011) har som övergripande mål och riktlinjer att skolan ska ansvara för att varje elev efter grundskolan kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Dessutom står det att skolan ska underlätta att det finns en miljö där eleverna har tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper. Angående personalen uppmanar läroplanen att de ska få den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Skolverket publicerade en rapport år 2013 (Skolverket, 2013) som granskar användningen av IT i skolan. Rapporten visar att tillgången på datorer har ökat kraftigt för eleverna och lärarna men å andra sidan ser man även att IT inte används i större utsträckning i undervisningen och att IT-kompetensen är låg. Rapporten visar vidare att många lärare upplever att det finns stora brister i IT-stödet och utrustningen, såväl som att det finns ett stort behov av kompetensutveckling hos både lärare och rektorer. Ett exempel på ett område där det behövs kompetensutveckling är hur man kan använda datorerna som pedagogiska verktyg i undervisningen. Rapporten är noggrann angående statistik om IT i allmänhet, men den ger inte mycket information om lärplattformar i Sverige. Order ”lärplattform” nämns bara en gång (s. 50). Den lilla information som ges om lärplattformar är en tabell som jämför antal grundskolor respektive gymnasieskolor som har lärplattform/hemsida/IT-verktyg. En åtskillnad som görs är användningen ”för samarbete mellan lärare och elev respektive mellan vårdnadshavare och skola”. Vissa lärplattformar tillåter inte kommunikation mellan vårdnadshavare och skolan. Antalet skolor som hade en lärplattform år 2008 jämfört med år 2012 har ökat, dock överstiger det totala antalet skolor som 2012 hade plattform/hemsida/IT-verktyg inte 600 (Skolverket, 2013, s. 50).

2.3 Fördelar och möjligheter med lärplattformar

Lärplattformar i skolan kan ha olika fördelar. Administrativa och pedagogiska fördelar presenteras var för sig.

2.3.1 Pedagogiska fördelar

Lärandeteoretiska perspektiv

Lärarplattform, som IT verktyg, kan tillhandahålla multipla vinster i skolundervisning från olika lärandeteoretiska perspektiv.

Från ett behavioristiskt perspektiv sker lärande genom överföring av kunskap från läraren till eleverna. Skolverket (2012) beskriver detta lärandeperspektiv som det mest seglivad av alla. Eleven ses som ett objekt som ska tillföras kunskaper utifrån. Kunskapsutvecklingen sker i stort sett genom belöningar och positiv förstärkning. Eleverna förväntas utveckla kunskaper genom att reproducera, och processen är väldigt mekaniserad, där alla elever förväntas utveckla samma kunskaper i samma takt. Det handlar mest om en envägskommunikation, och det handlar framför allt om att lära sig nya saker och inte ifrågasätta eller diskutera det som man ska lära sig tillsammans med andra. Som har nämnts ovan, användes de första datorerna som introducerades i klassrummet, och som användes inte minst i språkundervisning, den så kallade CALL-metoden (Computer Assisted Language Learning). Drillbaserade övningar kan vara positiva för eleverna i vissa faser av kunskapsinhämtning. Chadima (2012) anser att datorerna i det avseendet kan vara perfekta verktyg, eftersom de kan presentera samma material om och om igen på en individuell basis, de kan ge omedelbar opartisk återkoppling, och låta eleverna arbeta i sin egen takt var som helst och när som helst. Lindh (2013) beskriver ytterligare pedagogiska fördelar som datorer, IT (och lärplattformar) ger från ett behavioristiskt perspektiv (se nedan).

Från ett kognitivt och konstruktivistiskt perspektiv sker lärandet genom en aktiv bearbetning inom individen men sätts igång av läraren; lärande sker i ett ”aktivt sampel med tidigare inlärda individuella scheman” (Skolverket, 2012, s. 23). I ett sådant perspektiv sätts den enskilda individen i centrum, och lärarens roll blir att bidra till elevens kunskapsutveckling genom att stimulera eleven med individanpassade uppgifter, ofta av problemlösningskaraktär. Individen blir ett handlande subjekt och kunskapen blir objekt. Lärande ses som en mental process där individen själv konstruerar sin kunskap. Utgångspunkter för detta perspektiv är den kunskapsteori som utvecklades av Piaget. Elevens kunskapsutveckling beror på dennas tidigare kunskaper och erfarenheter, vilka består av mentala strukturer som har utvecklats ur egna erfarenheter. Lärandeprocessen byggs genom assimilation och ackommodation. Med assimilation anpassar individen den nya kunskaperna till det hen redan kan och vet. Med ackommodation menas att om de nya kunskaperna avviker mycket från de tidigare kommer dessa att förändras. På sätt skapas nya scheman som kan användas i den kommande läroprocessen. Individen genomgår i sin utveckling olika kognitiva mognadsstadier. Kunskaper konstrueras individuellt av aktiva individer i problemlösningsprocesser. Individualiserad undervisning är ett begrepp som hänföras till detta perspektiv (Skolverket, 2012). Lindh (2013) beskriver (se nedan) olika pedagogiska fördelar i lärplattformar som kan associeras till detta perspektiv, bland annat att kunna arbeta på ett individualiserat sätt, i eget tempo var

och nar man vill, och att ha tillgång till digitala läromedel och övningar anpassade till varje elevs förutsättningar och behov.

Från ett sociokulturellt eller socialkonstruktivistiskt perspektiv utgår lärande från sociala sammanhang mellan individer: först mellan individer och sedan genom individuell bearbetning. Detta perspektiv betonar kulturens och framför allt det sociala sammanhangets och samspelets betydelse för kunskapsutveckling och tänkande (Skolverket, 2012). Tankarna bakom detta perspektiv bygger huvudsakligen på Vygotskijs teorier. För att göra kunskapen till vår egen behöver vi som enskilda individer bearbeta de kunskapsprocesser som satts igång. De redskap som används i dialogen mellan oss och andra, sådana som språket, men också andra kulturella redskap i form av visuella uttrycksformer eller föremål som datorn, får betydelse för hur vi förstår något och hur vi utvecklas (Skolverket, 2012).

De föremål, tekniska verktyg eller artefakter som hjälper oss att assimilera kunskapen på ett bättre sätt har beskrivits av olika författare. Wilson (2008) skriver att användningen av mediering. Mediering är enligt honom en konsekvens av att människan tar del av sin omgivning indirekt, via kulturella artefakter såsom exempelvis språk eller tekniska verktyg. Mediering påverkar inte bara hur människan ser på verkligheten utan även hur människan agerar. Vygotskij lägger stor vikt vid studiet av artefakter. Mediering sker via artefakter och symboler. Wilson (2008) skriver vidare att Säljö bygger mycket av sin forskning på Vygotskijs teorier. Liksom Vygotskij är Säljö intresserad av hur artefakter påverkar vårt beteende. Säljö använder sig av Vygotskijs teorier för att analysera användningen av IT, och jämför en dator med en skrift, en artefakt som är en fysisk företeelse och laddat med abstrakt och intellektuellt innehåll. Säljö menar, enligt Wilson (2008), att artefakter sådana som lärplattformar är viktiga i skolans värld på två sätt. Dels ska skolan lotsa eleverna in i samhället, och där spelar datorbaserade verktyg en viktig roll, och kunskap kring hur tekniska verktyg används är viktig i sig, dels finns förhoppningar om att lärplattformar kan bidra till en effektivare inlärning, något som ligger i skolans intresse (Wilson, 2008).

Pedagogiska fördelar med lärplattformar har mycket gemensamt med de fördelar som resulterar från att använda IT inom skolan i allmänhet. Lindh (2013) anger flera fördelar som har rapporterats in från olika försöksverksamheter, nationella och internationell, bland annat:

- Datorn tycks innebära en stor nytta vid användning i skrivprocessen.
- Datorn kan bidra till ett individualiserat, elevaktivt arbetssätt.
- Drillprogrammen verkar ha en viss nytta, speciellt för svagpresterande elever.
- Det verkar inte finnas några skillnader när det gäller kön i pojkars och flickors användning av och attityd till datorstöd.
- Datorer kan bidra till att skapa nya undervisningssätt.
- Dator har visat sig vara ett välbehövligt hjälpmedel för handikappade.

Olsson (2009) skriver att skillnaden i lärandet i skolan och i det omgivande samhället inte längre är lika skarpt som tidigare. Ungdomarna skiljer inte mellan socialt och nyttoinriktat eller mellan arbete och fritid. Olsson (2009) skriver vidare att det är bra

att pedagoger försöker förstå hur unga använder sig av IT och medier för att kunna dra nytta av elevens erfarenheter och kunskaper i undervisningen.

Prensky (2001) beskriver det som han kallar "digital natives" (digitala infödingar) för att betona betydelsen av internet och det digitala som en viktig identitetsmarkör för den nya generationen. Zimic (2014) menar att den generationen karakteriseras av att de sedan födseln har haft tillgång till Internet, sökmotorer, sociala medier och IT-artefakter. Det är en ny typ av användare som tar tekniken för given och integrerar IT i en mängd olika vardagliga aktiviteter. Internetgenerationen har vuxit upp med nya medier, digitala medier, digital teknik, multimedia, informations- och kommunikationsteknik, internet, datorer, mobiltelefoner och datorspel (Zimic, 2014).

Angående datorspels möjligheterna av lärplattformar observerar Fanemo (2011) att det där finns en stor potential, speciellt vad det gäller den interaktivitet och progression som spelvärlden erbjuder. Digitala spel innehåller utmaningar, fantasi, interaktion och faktorer som skapar nyfikenhet, vilka kan leda till större motivation. Att kunna interagera med andra, att få omedelbar feedback från andra användare och att kunna delta i diskussioner är en stor möjlighet, som många elever är vana vid när de spelar olika spel där det finns en stor interaktion via spelet själv och via en chatt, t.ex. World of Warcraft (Fanemo, 2011). Fanemo (2011) poängterar även vinsten med att kunna arbeta självständigt, ta del av lärarens kommentarer, se filmsekvenser eller lyssna på in spelad text.

En annan fördel med den virtuella lärmiljön som en lärplattform erbjuder är att det är möjligt att enkelt bifoga länkar, ladda upp video, ljud och olika typer av material. Detta öppnar dörren för nya pedagogiska utmaningar som det "flippade klassrummet", en modell som innebär att läraren vänder på de traditionella begreppen genom att ge webbaserade genomgångar som hemläxa istället för den traditionella föreläsningen i klassrummet, vilket ger tid och utrymme i klassrummet för mer laborativt arbete (Wikipedia, 2015).

Det finns också specifika pedagogiska vinster med användningen av lärplattformar i undervisningen, förutom alla fördelar associerade med att använda IT och datorer i skolan. En stor vinst är att digitala verktyg, sådana som lärplattformar, synliggör progressionen i lärandet och i utbildningen och därmed ökar utbildningens kvalitet. Det blir möjligt att systematiskt samla intryck och reflektioner i digital form, vilket underlättar lärandet för studenterna och på det sättet utvecklar studenternas möjligheter att se sitt eget lärande. Lärplattformar ger lättillgängliga möjligheter att visualisera lärandet samt öppnar för egenkunskapsproduktion (Sandorf, 2009).

Fanemo (2011) beskriver ytterligare fördelar med en lärplattform:

- Variation. Möjlighet att variera presentationsmetoder, och integrera och kombinera dessa på olika sätt.
- Fler sinnen används, vilket förenklar och effektiviserar instruktioner med text, ljud, video, interaktiva övningar osv. Det blir lättare att individualisera och stimulera, vilket kan leda till ökad förståelse, inlärning, och motivation (Fanemo, 2011, citerar Peters, 2000).
- Interaktivitet. Att kunna skapa interaktiva frågelekar, utmaningar, tävlingar och funktioner med självrättande uppgifter. Elever slipper vänta på besked.

- Elevernas digitala kompetens ökar. En av skolans uppgift är att göra det lättare att uppdatera och underhålla uppgifter, protokoll m.m. (Fanemo, 2011, citerar Myndigheten för skolutveckling, 2007).
- Ökade möjligheter för kommunikation i realtid. Det blir lättare för användarna att få hjälp oavsett tidpunkt.
- Att kunna arbeta hemifrån eller varifrån som helst, och lära sig materialet på egen hand, i sin egen takt, utan bevakande och bedömande lärare i närheten. Elever vågar göra fel och ägnar mer tid åt sina studier (Peters, 2000, citerad i Fanemo, 2011).
- Flytta in museet och biblioteket i klassrummet eller hem. Detta leder till ett större samhällsengagemang och fler diskussioner (Olsson, 2009, citerad i Fanemo, 2011).
- Alltid öppen och tillgänglig från vilken Internetuppkopplad dator som helst i världen.
- Alla resurser kan samlas på en plats.
- Lämna in läxor, uppgifter och prov direkt via lärplattformen utan att papper kommer bort på vägen (Liang et al., 2005, citerad i Fanemo, 2011).

2.3.2 Administrativa fördelar

Fanemo (2011) beskriver en del av användbara administrativa funktioner som finns i lärplattformen Fronter och som kan extrapoleras till andra lärplattformar. En lärplattform som Fronter tillåter att:

- Spara (arkiv) och dela dokument. Det finns en inlämninsgmapp för att lämna i arbeten
- Boka resurser och möten. Bjuda in användare till möten.
- Lägga ut filer på valfri tidpunkt i kalendern t.ex. läxan till en specifik lektion.
- Skolledning och administrationspersonal använder oftast kalender, kallelse, enkäter, protokoll samt planerar t.ex. medarbetarsamtal.
- De vanligaste förekommande funktioner som lärare använder är att lämna ut information till berörda, planera veckans lektioner och publicera utbildningsmaterial till eleverna. Dessutom använder lärare lärplattformen för att infoga användbara länkar och förbereda utvecklingsmaterial, och spara och bearbeta enkäter eller prov samt kunna använda portfoliofunktionen.

Spetz (2007) tar upp frågan från föräldrarnas perspektiv. Tack vare lärplattformarna har vårdnadshavarna en plats för att ta del av eller lämna information till skolan, delta i diskussioner samt organisera föräldraverksamhet, och även kunna se sina barns arbeten och deras frånvaro.

Ett webbaserat verktyg som är online och dygnet runt tillgängligt på Internet är en stor fördel. Eleverna kan få tillgång till ett digitalt rum och därmed få möjlighet att när som helst ta del av dokumentation, interaktiva övningar, kursöversikt, kalender, nyheter, inlämningar, etc. (Fanemo, 2011).

2.4 Administration vs. pedagogik

Lonn & Teasley (2009), från University of Michigan i USA, undersökte lärares uppfattningar och användning av lärplattformar. Deras studie visade de två aspekter

som lärplattformar brukar ha, den administrativa och den pedagogiska. Den sista delen av titeln (”Saving Time or Innovating Practice”) speglar det dilemma som brukar uppstå. Lonn & Teasley (2009) beskriver att de första digitala plattformarna brukade kallas CMS (Course Management System). CMS fokuserade på att göra undervisning mer effektiv och på att lösa vardagliga byråkratiska behov som uppstår dagligen i skolan. Med tiden utvecklades CMS till LMS (Learning Management System), det som idag kallas lärplattformar. Lärplattformar blev verktyg som tog inspiration från konstruktivistiska förhållningsätt och som syftade till att underlätta och främja elevernas lärande genom innovation. Digitala system användes inte längre enbart för att hantera administrativa och relativt vardagliga uppgifter i samband med undervisning. Lonn & Teasley (2009) skriver att många lärare rapporterade att de började tänka om och omstrukturera sina kurser och i slutändan sin undervisning, vilket resulterade i ett slags ”accidental pedagogy” (oavsiktlig pedagogik), och det visade att IT verktyg kan användas medvetet för att positivt påverka undervisning och lärande. Det är inte verktyget i sig som är användbart, utan sättet som verktyget används för att öka måluppfyllelse. Webbaserade verktyg kan användas som en ”katalysator” för självreflektion och för att underlätta övergången från passiv till aktiv inlärning. De flesta lärare som svarade på Lonn & Teasleys enkät sade att de största fördelarna med lärplattformar var att ”lärplattformar sparar tid”, jämfört med ett antal lärare som svarade att ”lärplattformar förbättrar lärande”. Många rapporterade en brist på intresse och att det är svårt att hitta tid att lära sig hur man ska använda lärplattformen (Lonn & Teasley, 2009).

Lärarna, enligt Lonn & Teasley (2009), använde sällan interaktiva verktyg som chatt och forum (”threaded discussions”). En av de slutsatser som drogs var att lärplattformen användes mer för att öka produktivitet än för att öka möjligheter för ett lärande av en högre ordning eller mer aktiva och studentcentrerad undervisningsstrategier.

De funktioner som var mer interaktiva (chatt, diskussion och Wiki) användes inte så mycket jämfört med de andra funktionerna, och en stor del lärare utvärderade dem som inte så värdefulla.

När lärarna i Lonn & Teasleys (2009) enkät tillfrågades huruvida IT förbättrar undervisning och lärande svarade lärarna positivt, och när de tillfrågades att välja den mest värdefulla fördelen med att använda IT, svarade de flesta effektiv kommunikation. Lärarna satte högt betyg på de funktionerna som gör överföringen av kursmaterial och meddelanden mer effektiv.

Lonn & Teasley (2009) menar att om målet med en lärplattform är att stödja interaktiv undervisning och lärande, jämfört med bara effektiv kommunikation, skulle lärare dra en stor nytta av att satsa på de möjligheter som lärplattformar har för att underlätta frågor och återkoppling mellan studenter. Lonn & Teasleys (2009) analys visar att lärare värderar effektiv kommunikation högre än interaktiv undervisning och lärande. Lonn & Teasley (2009) argumenterar för att lärande innebär mer än att bara förmedla kursinnehåll på ett effektivt sätt. Frågan går bortom huruvida dessa digitala verktyg används utan snarare hur de används. De menar att användning av lärplattformar stödjer en konstruktivistiskt baserad modell av lärande, snarare än en instruktivistisk modell (vilken stödjer miljöer där läraren förmedlar information till en passiv elev). Lonn & Teasley (2009) menar vidare att använda digitala verktyg sådana som lärplattformar underlättar att stödja (”scaffold”) mer

interaktiva former av undervisning och lärande. Lärare som använde flera interaktiva verktyg enades om att lärplattformen var en hjälp för att vara bättre förberedd, och, genom att låta eleverna läsa svaren i förväg, ledde till en mer effektiv användning av lektionstiden för diskussion, analys, och andra uppgifter (Lonn & Teasley, 2009).

2.5 Nackdelar och hinder med lärplattformar

Fanemo (2011) redovisar en del nackdelar som han har hittat med lärplattformen Fronter i sin studie:

- Tidsaspekten. En uppstartsfas är väldigt tidskrävande då kunskapen och erfarenheten är blygsam. Samtidigt som lärarna ännu inte hunnit lägga upp en resursbank med uppgifter, prov, länkar, osv.
- Överdriven användning kan vara kontraproduktiv. Det konstateras att det finns en övertro bland lärare att visa allt material grafiskt. Det finns en kritisk punkt för hur mycket bilder, ljud och video som ger en pedagogisk vinst. Det kan vara kontraproduktivt om läraren passerar denna kritiska punkt, i stället för att hålla sig till sin ursprungliga pedagogiska idé (Peters, 2000, citerad i Fanemo, 2011).
- Den teknologiska kompetensen varierar stort hos både lärare och elever. Detta kan få avgörande konsekvenser. För eleverna kan resultat på prov och andra examinationsuppgifter bli helt annorlunda, avhängt på det tekniska kunnandet.
- Lärarens ålder är en annan faktor som kan påverka. Stigande ålder innebär mindre vilja att alltid vara "up to date".
- Kön har endast en ringa effekt. Det finns ingen skillnad i hur bekväma män och kvinnor känner sig med att använda digital teknik (Benson & Mekolichick, 2007, citerad i Fanemo, 2011).
- Användningen av digitala lärresurser är fortfarande låg (Olsson, 2009, citerad i Fanemo, 2011). Lärarna känner att de digitala resurserna inte är lika tydligt målstyrda som de tryckta läromedlen.
- Det är inte självklart vem som äger materialet som produceras eller gjorts tillgängligt genom en digital lärplattform.

Hermansson (2014) lyfter fram som en nackdel att satsningen på en lärplattform i skolan kan innebära stora kostnader. Förutom utvecklingskostnaderna kräver det också satsningar på personal att vända sig till vid tekniska problem. Beträffande kostnaderna konstaterar Fanemo (2011) att plattformen Fronter då innebar en kostnad per elever på ungefär 180 kr och läsår. Å andra sidan hävdar Wilson (2008) att plattformen Fronter var ett relativt billigt verktyg. Han betonar att skolans direkta kostnader för lärplattformen och de indirekta kostnaderna var relativt låga. Samtidigt bör även den tid som skolans aktörer lägger ned på implementering och kontinuerlig skötsel av Fronter beaktas, om den arbetstiden medräknas blir kostnaderna betydligt större.

Tillgänglighet

Angående tillgänglighet av lärplattformar, är en lärplattform inte lämplig för vissa användare då det kan vara en barriär för vissa elever med svårigheter.

Förutom tidigare beskrivna funktioner är det viktigt att en lärplattform uppfyller vissa villkor när det gäller den genomsnittlige användaren och även den som har någon svårighet/diagnos/handikapp.

Sonwalker (2008, citerad i Fanemo, 2011) beskriver en del förutsättningar och funktioner för en effektiv lärplattform:

- att lärplattformen organiseras på ett sätt som användaren är bekväm i och lätt förstår.
- att det ska finnas en funktion som lär sig och förstår användares kognitiva förmågor.
- att det ska finnas ett intelligent feedbacksystem, tydlig vägledning samt uppmuntring till användaren.

Ett av de olika uppdrag som Skolverket fick från den svenska regeringen år 2008 var att lyfta fram digitala lärresurser och göra dem mer tillgängliga.

Fanemo (2011) skriver att tillgänglighet av lärplattformarna riskerar att bli lidande. Han menar att Skolverkets 2009 rikstäckande enkät visade intressanta resultat. De tre mest förekommande lärplattformarna granskades och en av de tydligaste slutsatserna som framhävdes var bristen på tillgänglighet. Utifrån den granskning som gjordes drog slutsatsen att ingen av plattformarna kunde rekommenderas ur ett tillgänglighetsperspektiv. Det är viktigt att lärplattformar uppfyller tekniska tillgänglighetskrav och inte utestänger gravt synskadade, synsvaga, dyslektiker, rörelsehindrade m.fl. helt från webbplatsen (Rönnåsen, 2009).

Problem som lärare upplever med lärplattformar

Hermansson (2014) analyserade ett byte av lärplattform ur ett skolutvecklingsperspektiv och hittade några anledningar till att lärare inte använde lärplattformen:

- Ansträngningen för att lära sig systemet motsvarar inte vinsten av att använda det.
- Det är krångligt att använda och svårt att hitta i, på grund av bristande utbildning eller att systemet är svårt att svara på.
- Brister i funktionalitet. Systemet fungerar inte på alla plattformar, detta trots att systemet är webbaserat.
- Det återkommer tekniska problem, t.ex. att systemet ligger nere i långa perioder.
- Lärplattformen har alldeles för tydligt sina grunder i ett administrativt system, vilket gör att filhantering och liknande inte motsvarar de förväntningar man har på ett pedagogiskt system.
- Den ökade datoriseringen av arbetsplatser bidrar till ökad stressnivå hos lärarna. Söderström (2010, citerad i Hermansson, 2014) gör en summering av orsaker till stress på grund av ökad datorisering:
    - Antalet datasystem som används har exploderat. Ofta används olika system oregelbundet. De är därför svåra att lära.
    - Datasystemen används i hög grad för uppgifter som ligger utanför det som uppfattas som det egentliga arbetet, utanför den egentliga yrkeskompetensen. Nyttan av datasystemen är inte alltid uppenbar för lärarna själva.
    - Datasystemen innebär en styrning av arbetet in i mycket små detaljer, och tar bort möjligheten till flexibilitet. De ger också möjligheten till övervakning av lärarna.
    - Datasystem införs i ett allt snabbare tempo.
    - Datasystemen är ofta dåligt utformade, med svårtolkade skärmbilder, bristande pedagogik i hur informationen presenteras, och dålig överblick.
    - Datasystem kräver nya arbetsinsatser för administration och underhåll.

- Utbildning i de nya systemen är ofta bristfällig. Införandeprocessen kan vara dålig, de förväntade positiva effekterna överbetonas, och naturliga övergångssvårigheter negligeras.
- Ledning och leverantörer lägger gärna skulden på användarna, när systemen inte ger de effekter man hoppats.

2.6 Lärarnas främsta önskemål - faktorer för en framgångsrik lärplattformsimplementering.

Hermansson (2014) uppger en summering av faktorer som kan vara avgörande när det gäller att implementera en ny lärplattform system i en skola:

- En bred förändring av satsningen före genomförandet och i nära anslutning till implementeringsfasen.
- Tillräcklig utbildning av lärarna inför, och fortlöpande fortbildning efter, implementeringen.
- Ett tydligt ledarskap från rektorernas sida, så att utvecklingen sker på verksamhetsnivå i stället för på individnivå.
- Frihet, så långt det är möjligt, från tekniska begränsningar.
- En produkt som lever upp till verksamhetens krav på såväl funktionalitet som användbarhet.
- Användargränssnittet skall vara enkelt, intuitivt och smidigt att använda.
- Lärarnas önskemål om pedagogiska funktioner kan inte tillgodoses. En funktion som lärarna önskar använda så de så kallade molntjänster, vilka tillåter användaren att kunna arbeta samtidigt i dokument och kunna arbeta för formativ bedömning via nätet.
- Lärarna vill ha en mångsidig lärstil genom att lärplattformen ska vara ett komplement till traditionell undervisning. De vill satsa på att öka en digital undervisning, men å andra sidan även behålla en traditionell undervisning. Lärplattformen, eller digitala verktyg generellt, skall främst komplettera traditionell undervisning och inte egentligen ersätta några undervisningsformer.

Diaz (2014) menar att digitala verktyg är optimala för att arbeta formativt, det vill säga att arbeta för formativ bedömning. Att arbeta formativt med hjälp av digitala verktyg underlättar genom att, enligt Diaz (2014), elever får tydliga lärande mål, lärandet synliggörs, återkoppling blir mer effektiv, elever aktiverar sig själva som resurser för varandra och de tar mer ansvar.

En fråga är om lärplattformar är ett komplement till traditionell undervisning eller om den är en helt ny typ av undervisning helt och hållet. Det finns en potential att förändra undervisningen, men inte i den grad att man kan tala om den som väsensskild från traditionell undervisning.

Puentedura är en amerikansk forskare som har undersökt hur man jobbar med "en dator per elev" och vad det innebär med digitala verktyg i samhället och i undervisningen. Han har beskrivit en modell som han har kallat SAMR-modell (Substitution-Augmentation-Modification-Redefinition) och definierat olika möjliga användningar av digitala verktyg. Han beskriver hur man kan gå från att använda datorn som en förbättring av arbetssätt till att faktiskt göra något helt nytt (UR, 2013). Puentedura ser utvecklingen i fyra nivåer (SAMR) och han menar att

användare av digitala verktyg befinner sig på olika nivåer av teknikanvändandet beroende på kompetens och också på vilken typ av uppgift man tänker genomföra (Tallvid, 2010).

Det förstå nivån som Puentedura beskriver, Substitution, gör att man ersätter datorn med ett annat verktyg, t.ex. man använder datorn men bara för att skriva, och på sätt blir det inte mycket mer än en ”dyr skrivmaskin” (Tallvid, 2010). Vissa verktyg fungerar som ersättning av andra verktyg (Substitution nivå) och vissa ökar prestationsförmågor (Augmentation nivå), men båda nivåerna är i området för förbättringar (Enhancement kategori).

De följande nivåerna, nämligen nivå 3 och 4, är i området för transformation eller förvandling (Transformation kategori), i stället för förbättring (Enhancement kategori), och Puentedura kallar dem: ändringsnivån (Modifikation nivå) och omdefinieringsnivån (Redefinition nivå). På de högsta nivåerna blir eleverna kapabla att värdera och bedöma med utgångspunkt från vad de lärt sig och kan uppnå förmågan att skapa något nytt och intressant (Tallvid, 2010). Det är först när man börjar modifiera eller omdefiniera uppgifterna som datorernas (eller lärplattformarnas) verkliga potential uppenbarar sig, när eleverna får uppgifter som innebär att de på olika sätt skapar sin egen förståelse, t.ex. genom interaktiva program som gör det möjligt att publicera sina upptäckter och får återkoppling från andra via Internet (Petterson, 2012).

3 Metod

3.1 Datainsamlingsmetod och urval

Syfte med den här studien var att undersöka vad det innebär för lärares undervisning att jobba med lärplattformen SchoolSoft, utifrån frågeställningar som handlar om funktioner, för- och nackdelar och erfarenheter med lärplattformen SchoolSoft. Därför skapades ett enkätformulär via Google Drive (se bilaga).

Metoden som används i denna uppsats är en kombination av både kvalitativa och kvantitativa metoder. Initialt var det meningen att enkäten skulle följas upp av kvalitativa intervjuer, men på grund av tidsbrist fick detta moment utgå. Istället valdes att använda enkäter med både öppna och slutna frågor. Enkätfrågorna som Göransson (2013) använde i sin studie har varit en inspirationskälla.

Deltagarna i studien är lärare på en svensk grundskola (namnet hålls anonymt) för skolår 7-9 där jag arbetade under läsåret 2014/2015. På skolan jobbade totalt 50 lärare, och det var obligatoriskt att använda SchoolSoft. Jag skrev en länk till enkäten i Google Drive, där lärarna frivilligt kunde gå in och svara på frågorna. 17 lärare svarade på enkäten.

Enkätfrågorna bestod av slutna och öppna frågor. De slutna frågorna var av kvantitativa data medan de öppna frågorna var av kvalitativa data. Denscombe (2000) menar att kvantitativa data ger en uppfattning om att det är en grundlig och ”objektiv” forskning eftersom den framställs med hjälp av siffror, tabeller och

diagram. Däremot är kvalitativa data ett resultat av en tolkningsprocess, där data produceras när den tolkas av forskaren.

Stukat (2005) menar att det finns fördelar med att använda enkäter, jämfört med intervjuer, exempelvis att man slipper intervjuareffekten (omedveten styrning), som är en oönskad osäkerhetsfaktor, och en annan fördel är att man relativt lätt kan bearbeta resultaten statistiskt. Å andra sida finns risken att det är svårare att motivera en stor, ofta anonym grupp och att man inte kan kontrollera om frågorna uppfattats korrekt.

Denscombe (2000) skriver att man måste vara försiktig när det gäller att generalisera när man har använt mindre än 30 fall på urvalet, och man ska även vara extra uppmärksam på frågan om hur representativt urvalet är.

3.2 Databearbetning och analysmetod

De svar som ficks på påståendena i den kvantitativa delen visas som procent i cirkeldiagram och som rådata i stapeldiagram med hjälp av Microsoft Words egna menyer. En univariat analys har använts, vilket består av att studera en variabel åt gången.

De kvalitativa svaren från respondenterna visas i tabeller i bilagan. Denscombe (2000) skriver att ”forskarens jag spelar en viktig roll av produktionen och tolkningen av kvalitativ data” (s. 244). Det är viktigt att försöka att vara objektivt och sätta de personliga åsikterna åt sidan. Det har under studien varit viktigt att hålla sig till frågeställningarna och analysera svaren med hjälp av teori.

3.3 Reliabilitet och validitet

Stukat (2005) hävdar att begreppen reliabilitet och validitet är starkt sammanlänkande med varandra. Begreppen har en central del för att klargöra hur pålitliga resultaten är i en undersökning eller studie.

I denna undersökning svarar alla på samma frågor under ungefär samma villkor, vilket kan öka reliabiliteten. Speciellt med avseende på lärarenkäten kunde ett större antal informanter varit önskvärt, vilket hade lett till ökad reliabilitet och generaliserbarhet.

Validiteten kan vara, enligt Stukat (2005), svårfångad och mångtydig men ändå grundläggande för undersökningens värde. Validiteten krävs i all forskning och innebär att undersökningen ska mäta det som den verkligen frågar efter och inget annat. Kraft har lagts på att frågorna ska vara tydliga och kunna användas för att besvara frågeställningarna i enlighet med uppsatsens syfte.

3.4 Etiska ställningstaganden

En forskare bör utgå ifrån de forskningsetiska principerna som presenteras av Vetenskapsrådet (2002). I enlighet med informationskravet upplyste jag samtliga informanter om undersökningens bakgrund, syfte och genomförande, på SchoolSofts digitala anslagstavla, som används för att publicera nyheter och information som rör

skolan. Lärarna blev vidare informerade om att deltagande var frivilligt och kunde avbrytas när som helst utan konsekvenser i enlighet med samtyckeskravet. De upplystes också om att samtliga deltagare förblir anonyma (konfidentialitetskravet).

4 Resultat och analys

I detta kapitel presenteras och analyseras det insamlade enkätmaterialet. Syftet med denna rapport var att undersöka vad det innebär för lärares undervisning att jobba med lärplattformen SchoolSoft. För att inte avsnittet ska innehålla för mycket siffror och kommentarer hänvisas till bilagan, där mer detaljerad information redovisas.

4.1 SchoolSoft

SchoolSoft är en lärplattform som startade sin verksamhet 2003 och enligt hemsidan (SchoolSoft, 2015a) omfattas den av ca 1400 skolor i Sverige med motsvarande 680 000 användare. SchoolSoft hävdar att de erbjuder ett långsiktigt användarvänligt helhetsstöd för lärande och skolutveckling och att det är ett system som har allt som behövs för att hantera skolans administration och kommunikation. SchoolSoft skriver även att lärplattformen enkelt kan integreras med alla vanliga schemasystem och elevregister på marknaden, vilket gör systemet flexibelt (SchoolSoft, 2015a).

SchoolSoft erbjuder:

> allt som rör skolarbetet, var som helst, när som helst. Det enda som krävs är tillgång till Internet. Det gör att det blir enklare för skolan att informera om elevens vardag och ger föräldrarna möjlighet att följa sitt barns utveckling.
>
> SchoolSoft blir en gemensam arena som både personal, elever och föräldrar känner igen sig i. Administration, dokumentation, dialog med hemmet samt ett pedagogiskt stöd samlas på en och samma plats. Detta hjälper skolan att nå sina mål och höja kvaliteten på verksamheten.
>
> Det är lätt att använda SchoolSoft för såväl lärare som elever och föräldrar eftersom programmet är utvecklat med tillgänglighet och användarvänlighet i fokus. SchoolSoft används idag av många kommuner och friskolor, stora som små. Allt detta är ett resultat av ett nära samarbete mellan SchoolSoft och programmets användare.
>
> Lärarna använder SchoolSoft på samma sätt som de tidigare använde kalendrar, närvarolistor, etc. Den stora skillnaden är att de nu har allt samlat på ett och samma ställe och att den tid de lägger ned på administration förkortas avsevärt (SchoolSoft, 2015e).

SchoolSoft definierar sig som ”en gemensam arena som både personal, elever och föräldrar känner igen sig i. Administration, dokumentation, dialog med hemmet samt ett pedagogiskt stöd samlas på en och samma plats. Detta hjälper skolan att nå sina mål och höja kvaliteten på verksamheten.” (SchoolSoft, 2015e). Trots detta påstående, skriver Lagos et al. (2015) någonting som betonar SchoolSofts kommunikativa funktioner men å andra sidan ifrågasätter den pedagogiska aspekten som lärplattformar förutsätts ha:

> Exempel på system som däremot inte är lärplattformar men som ändå kan användas i skolan är skoladministrativa system som enbart tillhandahåller administrativ

funktionalitet och främst används för kommunikation mellan lärare, elever och föräldrar. Ett exempel på ett sådant system är SchoolSoft (Lagos et al., 2015, s. 5)

4.2 Hur använder lärarna SchoolSoft i skolan?

4.2.1 Hur ofta använder lärarna SchoolSoft?

När lärarna i enkäten tillfrågades om hur ofta de använder SchoolSoft, visade det sig att användningen var väldigt hög.
100 % av lärarna uppgav att de använder SchoolSoft flera gånger varje dag och 94 % av lärarna svarade att de använder SchoolSoft under varje lektion. Lärarna visade sig använda lärplattformen dagligen och ofta. Det är dock värt att nämna att användningen av SchoolSoft i varje lektion är obligatorisk, eftersom lärarna ska lektionsrapportera innan lektionen är över.

4.2.2 Mest använda funktioner

Två funktioner är de som toppar listan över de mest använda: närvarorapportering (100 %) och meddelanden (100 %). Sedan kommer, i fallande ordning efter användningsfrekvens: nyheter/information (anslagstavlan) (94 %), ämnesmatriser (88 %), betyg (82 %), klasslistor (82 %), schema (76 %), undervisningsgrupper (71 %), lämna omdöme (65 %), personal (59 %), kursplaner (48 %), uppgifter (48 %), veckoplanering (41 %), provschema (41 %), nationella prov (41 %), mina filer (35 %) och lektionsplanering (35 %). Att närvarorapportering används så ofta beror på att det är nödvändigt. Lärarna får ta närvaron endast på detta digitala sätt sedan lärplattformen införts, det vill säga att när lektionen sätter igång ska läraren registrera närvaron.

Den höga användningsfrekvensen som meddelandefunktionen har kan enligt min mening ses som ett positivt tecken på att det finns en bra kommunikation i skolan bland de olika parterna. 52 % av lärarna tyckte att meddelandefunktionen bidrar till bättre kommunikation jämfört med hur det fungerar utan lärplattform, men det finns även ett betydande antal lärare (48 %) som ser brister med meddelandesystemet. Lärarna tillfrågades om eventuella brister med SchoolSoft i allmänhet. Det är avslöjande att alla svar fokuserade på tekniska aspekter, och de flesta i samband med meddelandefunktionen, som är den som lärarna mest använt. De främsta bristerna som lärarna anger är att meddelandefunktioner inte tillåter bifoga bilagor eller vidarefordra meddelanden och att det är svåröverskådligt, t.ex. går det inte att söka gamla meddelanden eller att ordna meddelanden enligt avsändare, ämne, datum, etc. Att ett sådant viktigt verktyg inte är lätthanterligt och saknar grundläggande funktioner gör att lärplattformen förlorar värde. SchoolSoft verkar inte vara den enda lärplattform med begränsade funktioner. Fanemo (2011) forskade kring lärplattformen Fronter och iakttar att näst efter arkivfunktionen används Fronter till att förmedla information mellan lärarna, skolledning och lärare. Trots att meddelandefunktion används ofta rapporterade lärarna att lärplattformen saknar funktionalitet när det gäller meddelandefunktionen, man kan exempelvis inte bifoga filer. Hermansson (2014) och Olsson (2009) upptäckte även liknande brister i andra lärplattformsfunktionalitet. Skolverkets rapport år 2013 (Skolverket, 2013) konstaterade brister i vissa lärplattformsfunktioner.

Lärarnas datorer hade ett mejlprogram, FirstClass, med extra funktioner som SchoolSofts meddelandefunktion saknade (t.ex. bifoga filer och vidarebefordra meddelande). Nackdelar med programmet var att lärarna ofta var tvungna att fylla i inloggningsuppgifterna (när de inte använde mejlen loggades de ut) och att eleverna inte använde programmet, utan SchoolSofts meddelandefunktion. Detta gjorde att lärarna undvek att använda detta program. Denna information om FirstClass kommer från mina egna observationer. Lärarna tillfrågades inte om detta mejlprogram i enkäten.

4.2.3 Mindre ofta använda funktioner

De funktioner som användes mindre ofta var forum, kalender, och fria grupper. Funktionen forum var den som toppade listan över de funktioner som lärare inte alls använder.

De funktioner som användes mindre ofta var forum (76 %), kalender (53 %), lektionsplanering (41 %), nationella prov (35 %), uppgifter (29 %), fria grupper (29 %), provschema (29 %), mina filer (24 %), veckoplanering (24 %), kursplaner (12 %), undervisningsgrupper (12 %) och lämna omdöme (12 %).

Det faktum att forum nästan inte används visar ett lågt intresse hos lärarna för en funktion i lärplattformen som egentligen har mycket potential. Angående diskussionsforum skriver Göransson (2015) att bara för att tekniken finns kan man inte räkna med att den automatiskt används. För att kunna dra nytta av forum måste läraren aktivt guida eleverna in i användandet, vara aktiv deltagare och logga in ofta, minst en gång per dag. Wilson (2008) menar att syftet med forum i först hand är socialt, och att forum kan blir mer reflekterande och demokratiskt än traditionella klassrumsdiskussioner, eftersom alla elever har en röst samt att risken för att någon enskild elev dominerar är mindre. Forum tillåter eleverna att initierar nya diskussionsämnen och använda skriftspråket för att skapa en vi-känsla. Lärarna behöver vara aktiva och styra diskussioner i högre utsträckning än de övriga deltagarna, och att lärarna är positivt inställda till användandet är avgörande. I praktiken använder lärare sällan interaktiva verktyg i denna studie, precis som Lonn & Teasley (2009) observerar i sin forskning, och följaktligen slösas möjligheter bort för ett lärande av en högre ordning och för mer aktiva och studentcentrerade undervisningsstrategier.

Kalender är en annan funktion som SchoolSoft erbjuder, men som få lärare använder. En lärare kommenterade att kalendern ”inte håller måttet”. Funktionen verkar inte vara lätthanterlig. Brister i funktioner har avgörande effekt på användbarhet och tillgänglighet. Att 53 % av lärarna svarade att de inte alls använder kalenderfunktionen i SchoolSoft, kan bero på, om man tittar på ovanstående kommentarer, att kalendern saknar tillgänglighet. Lärplattformar och samtliga digitala resurser som används inom utbildning ska (Skolverket, 2011; Regeringsbeslut 2008), vara tillgängliga för att lärare ska kunna utföra sina utgifter. Läroplanen Lgr11 påpekar att IT ska vara ett verktyg inte bara för lärande utan också för kommunikation, och i denna mening är en delad kalender ett väldigt användbart verktyg för kommunikation inom skolan.

Planering är oerhört viktigt för lärare själva och för skolan. Att använda online webbverktyg som lärplattformar innebär att man måste satsa på ökad

kommunikation av alla aktiviteter och att andra lärare, rektorn och eleverna ska kunna ha tillgång till det som de kommer göra under lektionen och under veckan, dvs. att kunna använda lektionsplanering och veckoplanering och att göra det ofta och regelbundet. Det är även viktigt att ändringar som sker kan ses i god tid för att elever ska kunna planera sina uppgifter och andra lärare ska kunna planera sina lektioner på ett optimalt sätt. Ett förslag från en lärare var att SchoolSoft förbättrar dessa funktioner genom att tydligare koppla ihop uppgifter med prov, resultat, m.m. En annan lärare kommenterade att det inte går att dela lektionsplaneringar med andra lärare. En snabb titt på SchoolSofts manual för personalen (SchoolSoft, 2014) visar att dessa funktioner finns tillgängliga. Det verkar att bristande kunskap av lärplattformen kan vara orsaken till dessa kommentarer.

4.3 Vilka erfarenheter har lärarna av att jobba med SchoolSoft?

4.3.1 Erfarenhet som lärare, med SchoolSoft, och med IT

94 % av lärarna som svarade på enkäten om SchoolSoft svarade att de hade gjort Skolverkets PIM-kurs (Praktiskt IT- och Mediekompetens). PIM var en kurs som Skolverket erbjöd lärarna för att de skulle få möjlighet att utveckla sin praktiska IT-kompetens alltifrån grundläggande basfärdigheter till mer avancerad nivå och som tillåter lärarna att fördjupa sitt kunnande om verktyg för produktion, kommunikation, och hur man kan arbeta pedagogiskt med IT (Iselow, 2009).

79 % hade positiva svar om PIM och 7 % negativa (14 % neutrala). När lärarna tillfrågades hur de skulle betygsätta sina egna IT-kompetenser, svarade 39 % ”inte så bra/medelmåttig”, 35 % ”bra” och 12 % ”mycket bra”. Att mer än en tredjedel inte anser att de har bra IT-kompetenser eller att de är medelmåttiga är en relativt hög siffra. Skolverket (2013) granskade användningen av IT i skolan och kom till slutsatsen att IT inte används tillräckligt och att IT-kompetensen bland lärare är låg. Lärarnas åsikter bekräftar det som Skolverket (2013) påpekar, nämligen att många lärare upplever att det finns ett stort behov av kompetensutveckling hos lärare. Min tolkning av detta är att lärarna uttrycker att det finns utrymme hos dem för förbättring när det gäller deras digitala färdigheter och utbildning i ny teknik. Petterson (2012) citerar Puentedura, när han hävdar att digitala tekniken är skolans framtid, att IT kommer att revolutionera skolan och att lärare och rektorer behöver utveckla sina IT- kompetenser. Hermansson (2014) skriver om lärarnas främsta önskemål när det gäller IT i skolan. I sin studie konstaterade han att lärare önskade ha tillräcklig utbildning inför, och fortlöpande fortbildning efter implementering.

I enkäten svarade 76 % av lärarna att de hade jobbat med SchoolSoft i skolan sedan starten för fem år sedan. Bland det som lärarna skrev när de tillfrågades om fördelar och nackdelar med SchoolSoft och hur de upplevde lärplattformen jämfört med andra, ses varken kommentarer relaterade till svårigheter att förstå SchoolSofts menyer och funktioner, eller otillräcklig utbildning inför/efter SchoolSofts implementering. Detta kan förstås som att SchoolSoft är relativt lätthanterligt och användarvänligt, som SchoolSoft också hävdar (SchoolSoft, 2015e).

Skolverkets rapport från 2013, som granskade användningen av IT i skolan, visar klart och tydligt att det finns brister i och behov av kompetensutveckling i IT bland lärare i Sverige. Rapporten understryker att IT-kompetensen är låg, att IT inte används i någon större utsträckning och att det finns stora brister i IT-stödet och utrustningen (Skolverket, 2013). Läroplan Lgr11 (Skolverket, 2011) uppmanar till kompetensutbildning som krävs för att lärarna professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. Olsson (2009) pekar på att lärare behöver utveckla sin digitala kompetens för att kunna förstå de pedagogiska möjligheterna som digitala lärresurser erbjuder. Förutom i läroplanen Lgr11 står det i skollagen och i kursplaner att arbetet med IT och medier i skolan måste ta sin utgångspunkt i uppdraget att bidra till ökad måluppfyllelse och att detta uppdrag måste förstås och tolkas med utgångspunkt i de nationella styrdokumenten (Iselow, 2009).

4.3.2 Negativa aspekter med SchoolSoft

Om de olika anledningarna kategoriseras kan man konstatera att de viktigaste administrativa nackdelar som lärare ger har att göra med tillgänglighet (30 %), kommunikation (20 %), information (20 %), kompatibilitet (10 %) och andra faktorer (20 %). Se bilagan för att se hela listan av nackdelar.

Flera av lärarna beskrev att det är svårt att lägga ut planeringar, att mycket måste göras manuellt och att det är mycket jobb att fylla i och se till att allting finns tillgängligt. En av lärarna påpekar även att det inte är tydligt att koppla ihop uppgifter med prov och resultat. Med detta i åtanke framstår det att flera lärare upplever frustration. Denna slutsats delas även av Fanemo (2011), som påpekar att dålig tillgänglighet kan vara en bidragande orsak till att lärare inte känner sig bekväma med vissa lärplattformsfunktioner. Sonwalker (2008, citerad i Fanemo, 2011) beskriver förutsättningar och funktioner för en effektiv lärplattform, och bland dessa krav är att lärplattformen ska organiseras på ett sätt som användaren är bekväm i och lätt förstår, att det ska finnas en funktion som lär sig och förstår användarens kognitiva förmågor och att det ska finnas ett intelligent feedbacksystem, tydlig vägledning samt uppmuntrar användaren. Att olika lärplattformar, och inte bara SchoolSoft, saknar tillgänglighet styrks även i forskning av Skolverkets (2009) rikstäckande enkät, vilken påpekar att tillgänglighet av lärplattformarna riskerar att blir lidande och att de tre mest förekommande lärplattformarna visade en brist på tillgänglighet, i sådan utsträckning att ingen av lärplattformarna kunde rekommenderas ur ett tillgänglighetsperspektiv. Rönnåsen (2009) menar i detta avseende att det är viktigt att lärplattformarna uppfyller tekniska tillgänglighetskrav och inte utesluter någon användare, oavsett de svårigheter som användaren kan ha.

En av lärarna påpekar även att det är krångligt att använda lärplattformen om inte nätverket fungerar. Detta är naturligtvis en yttre faktor, men det är uppenbart att det krävs en bra Internet-anslutning och ett lokalt nätverk i skolan som kan hantera ett stort antal användare som är kopplade samtidigt.

Flera av lärarna uttrycker, när det gäller kommunikation (20 % av lärarna rapporterade nackdelar eller brister relaterade till kommunikation), även en önskan att meddelandemenyn skulle innehålla fler funktioner. Enligt respondenternas upplevelser är meddelandesystemet svåröverskådligt, en ”djungel med alla meddelanden”, det borde ha trådar (det är krångligt att plocka bort manuellt), det går inte att skicka bilagor, det saknas ”forward” funktion, det går inte att bifoga filer eller

att skicka till mailadresser, och det är inte möjligt att söka på ett namn, sortera meddelanden, eller spara i mappar.

Trots att enkäten frågade specifikt om pedagogiska nackdelar var de flesta svar från lärarna relaterade till administrativa nackdelar. Denna problematik har tidigare nämnts av Lonn & Teasley (2009), som beskriver att när lärare i deras studie tillfrågades om olika motiv till att använda IT i undervisningen satte de högre betyg på de funktioner som gjorde överföringen av kursmaterial och meddelande mer effektiv istället för de funktioner som stödjer mer interaktiva former av undervisning och lärande (mer pedagogiska fördelar). Denna slutsats delas även av Hermansson (2014), som menar att lärplattformar alldeles för tydligt har sina grunder i ett administrativt system.

När lärarna tillfrågades specifikt om de såg brister med SchoolSofts meddelandesystemet var lärarna kluvna. 48 % av lärarna såg brister, medan lika många inte såg någon brist med det. Min tolkning av detta är att det kan bero på att:

- lärarna inte är mycket avancerade användare
- lärarna inte har höga förväntningar på denna funktion
- lärarna inte kommunicerar med hög frekvens
- lärarna ser sina behov för kommunikation tillgodosedda med icke avancerade funktioner när det gäller mejl.

4.3.3 Neutrala aspekter med SchoolSoft

När det gäller sättet på hur eleverna lämnar in sina arbeten, svarade den största delen av respondenterna (35 %) att det inte finns några stora skillnader mellan att använda SchoolSoft och att inte göra det. 24 % svarade å andra sidan att SchoolSoft underlättar en sådan uppgift. Liang et al. (2005, citerad i Fanemo, 2011) beskriver bland de vinster som lärplattformar har, att sättet att lämna in läxor, uppgifter och prov direkt via lärplattformen, utan att papper kommer bort på vägen, är en fördel. Att bara 24 % av lärarna ser vinster med att eleverna kan lämna in sina arbeten via en lärplattform indikerar att lärarna har det svårt att förstå de pedagogiska fördelarna med en lärplattform, och med IT överhuvudtaget. En fördel är att lärplattformar möjliggör att arbeta hemifrån och för eleverna att lämna in läxor och uppgifter direkt via lärplattformen utan att, som nämnts ovan, papper kommer bort på vägen. Ytterligare fördel är att eleverna kan logga in på SchoolSoft när som helst, ladda upp sina läxor i inlämningsmappen på ett fort och enkelt sätt, och läraren får den på en gång, oberoende av tid eller rum. Ytterligare två fördelar återstår: 1) eleverna slipper skriva ut sina läxor eller uppgifter i pappersform, vilket sparar pengar på grund att ingen skrivare behövs. 2) Wilson (2008) observerar att, förutom att lärplattformar underlättar att inget papper kommer bort på vägen, minskas även pappersåtgången som behöver skrivas ut, och därmed sparas på miljön.

Endast 6 % av lärarna ansåg att eleverna får det lättare att förstå information om den finns på SchoolSoft än samma information presenterad på papper. Göransson (2013) ställde samma fråga till de tillfrågade lärarna i sin studie av lärplattform Fronter. Han skriver att 9 av 17 lärare ansåg att läxor och uppgifter blir tydligare om de finns på Fronter. Däremot tyckte 7 av 8 av de lärarna med åsikt i frågan att elever har svårare

att förstå information presenterad på Fronter än motsvarande presenterad på papper. Göransson hade ställt samma fråga till eleverna, med samma resultat. Min tolkning av detta är att det är en faktor kopplad till det fysiska formatet på dokumenten, där den enkelheten som ett dokument i pappersform har är överordnad samma innehåll på en skärm, där risken ökar att man blir distraherad och tappar fokus på innehållet. Den här punkten skulle kunna vara en bra utgångspunkt för vidare undersökning och forskning.

Det fanns fler lärare som tyckte att SchoolSoft inte speciellt hjälper sjuka eller frånvarande elever att komma ikapp med ämnet (29 % av lärarna) än de lärare som anser att lärplattformen har en potential att hjälpa sådana elever (24 % av lärarna). Hermansson (2014) menar att en fördel som användandet av digitala verktyg och lärplattformar har, är att kunna dela dokument digitalt, att ha tillgång till dokument även hemifrån. Återigen verkar de flesta lärarna med åsikt i frågan (23 % svarade ”other” och skrev ingenting mer i den öppna frågan) missa en chans att se den stora potentialen som lärplattformar och digitala verktyg har att underlätta för elever att jobba när och var som helst, och att kunna komma ikapp om de missar en eller flera lektioner av någon orsak, vilket även styrks i forskning av Wilson (2008).

Individuella utvecklingsplaner verkar inte heller, enligt 53 % av lärarna, gynnas av en lärplattform som SchoolSoft, medan 23 % svarade att IUP fungerar bättre om de görs digitalt via en lärplattform. Det faktum att lärarna i hög grad tyckte att det inte spelar en viktig roll, kan enligt min mening, ha att göra med att IUP brukar skrivas i pappersform. Detta format är det som de flesta lärare är vana vid att använda. Ett dokument som skrivs direkt i pappersform med handstil är enklare att fylla i, särskilt om dokumentet i alla fall kommer att bli arkiverat i en pappersmapp på en hylla. Som tidigare nämnts kan lärare, enligt min mening, associera att fylla i information på en skärm med att man bli distraherad, tappa fokus eller att göra något fel om man inte har datorvana.

4.3.4 SchoolSoft ses som mestadels administrativt

De flesta lärare (65 %) uppger att det sätt på vilket de använder SchoolSoft mestadels är administrativt, medan bara 24 % använder lärplattformen mestadels pedagogiskt. Enligt Hermansson (2014) tycker lärare i hans studie att lärplattformar alldeles för tydligt har sina grunder i ett administrativt system, och detta har som konsekvens att förväntningarna på ett pedagogiskt system inte blir uppfyllda. En kommentar från en lärare (se bilagan) som verkar ha haft en ledande roll i SchoolSofts genomförandet och implementering var:

> Vi valde SchoolSoft för att vi upplevde det enkelt och snabbt. Andra system som är mer avancerade upplevdes långsammare, samt att det krävdes mer arbete initialt med att starta upp systemet. SchoolSoft har inte någon egen pedagogisk idé, som vissa andra system har, utan de texter som finns där är bara Skolverkets.

Det är en intressant kommentar. Den visar att, trots att SchoolSoft påstår erbjuda pedagogiska funktioner (SchoolSoft, 2015e) verkar skolan ha köpt denna lärplattform baserat på att det är enkelt, snabbt, lätt att använda och främst baserad på att den uppfyller skolans administrativa behov och ger hjälp med Skolverkets texter.

4.4 Hur anser lärarna att användningen av lärplattformen SchoolSoft påverkar deras arbete?

4.4.1 Positiva aspekter med SchoolSoft

Lärarnas svar har grupperats och kategoriserats i tre kategorier; i prakticitet, tillgänglighet och kommunikation. För att få en bättre uppfattning om vad lärarna menade måste man titta på svaren mer i detalj (se bilagan för att se allas svar i tabellform).

När lärarna tillfrågades om fördelar med att jobba med SchoolSoft när det gäller administration svarade de flesta:

- praktiska skäl: 54 % (”allt samlat på ett ställe”, ”slipper papper”, ”underlättar att planera utvecklingssamtal”, ”lätt att få en överblick av t.ex. frånvaro”, ”lätt att få tillgång till att boka resurser”, ”alltid tillgängligt”, ”snabbt” och ”mindre administration”).

- kommunikation: 21 % (”lätt att nå ut med information”, ”lätt att ta till sig information”, ”lätt att få tillgång till nyheter”, ”lätt att få tillgång till meddelanden” och ”lätt att få och få ut information till berörda på skolan”).

- tillgänglighet: 17 % (”lätthanterligt”/”användarvänligt”).

- organisation: 4 % (”ordning och reda”).

- information: 4 % (”lätt att få tag i uppgifter som föräldrar, adresser, etc.”)

När lärarna tillfrågades om pedagogiska fördelar med SchoolSofts angav de följande skäl (se bilagan för att se allas svar i tabellform):

- praktiska: 59 % (”lätt för alla att se vad som ska göras”, ”flexibilitet”, ”eleven kan ladda upp gjorda uppgifter i en portfolio”, ”bra med provschema”, ”bra med lektionsupplägg”, ”bra med planering”, ”elever kan lämna in arbeten hemifrån”, ”elever har tillgång till allt”, ”att lätt få ut material och information”, ”det går lätt att hitta pedagogisk material”).

- kommunikativa: 18 % (”att lätt få in information från elever och föräldrar”, ”att lätt kan nå alla elever, även om är/varit sjuka”, ”det hjälper till en god kommunikation”).

- organisation: 6 % (”det hjälper till en bra struktur”).

- information: 6 % (”lätt att informera elever och vårdnadshavare”).

- formativ bedömning: 6 % (”att använda matriserna som en pågående formativ bedömning hela terminer istället för att vid ett tillfälle göra bedömning”).

Lärarna tillfrågades också om konkreta fördelar som finns med att utföra vissa uppgifter med SchoolSoft, jämfört med hur det är (eller var) att göra samma uppgift utan lärplattform:

- Lärplattformen verkar vara effektiv som sätt att förmedla information i skolan, vilket 76 % av lärarna bekräftar.
- Att hantera instruktioner och uppgifter till eleverna fungerar, enligt de flesta lärare (41 %) bättre med SchoolSoft än utan lärplattform (29 % = ingen skillnad).
- På frågan om SchoolSoft kan förbättra kontakten med eleverna svarade 41 % av lärarna positivt, medan 17 % inte tyckte att det gör någon skillnad.
- Eleverna är, enligt 65 % av lärarna, bättre informerade om kursplaner, betygskriterier och läromål med SchoolSoft.
- 35 % ansåg att det finns större chans att arbeten lämnas in i tid om det görs via SchoolSoft (29 = ingen skillnad).
- Att eleven bättre kan kontrollera takten i sitt lärande om information om skoluppgifter och instruktioner finns på SchoolSoft är något som bekräftades av de flesta lärare (71 %).
- 82 % av lärarna i undersökningen ansåg att SchoolSoft förenklar elevens hemarbete.
- 82 % av lärarna ansåg att läxor och uppgifter blir tydligare när de finns på SchoolSoft.
- De flesta lärare (82 %) tyckte att SchoolSoft kan hjälpa studenterna att ta ökat ansvar för sina studier.

Det synliggörs från svaren att lärarna upplever SchoolSoft som framför allt ett effektiv redskap som tillgodoser lärarnas administrativa och byråkratiska uppgifter. Dessa fördelar är i linje med de som Göransson (2011) och Lonn & Teasley (2009) visade i sin forskning, nämligen att de flesta lärarna tror sig mestadels få administrativ nytta av lärplattformen. När lärarna tillfrågades om administrativa respektive pedagogiska fördelar och nackdelar med SchoolSoft (se bilaga 1, s.30-34) visade lärarnas svar stora likheter. De flesta svaren som lärarna gav var relaterade till praktiska, organisatoriska och kommunikativa aspekter av lärplattformen. De pedagogiska fördelar och nackdelar som lärarna beskrev är inte i linje med pedagogiska vinster som har associerats till digitala verktyg, såsom ett lärande av en högre ordning, ett mer studiecentrerat och demokratiskt lärande som kan hjälpa eleverna att bli mer sociala och bidra att skapa en vi-känsla, och en bättre återkoppling (Lonn & Teasley, 2009; Göransson, 2015; Wilson, 2008). Man ser inte heller många kommentarer som kan associeras till pedagogiska aspekter som formativ bedömning (se Diaz, 2014) eller till ett paradigmskifte eller en ny arena för lärande som andra författare hävdar (Puentedura, 2013; Tallvid, 2010). Lonn & Teasley (2009) och Göransson (2013) menar att lärplattformar används som administrativa snarare än pedagogiska redskap. På så sätt kan man se att lärarna i enkäten visar en tendens är blanda ihop administrativa och pedagogiska fördelar, vilket gör att denna undersökning bekräftar tidigare forskning som funnit samma tendens (Lonn & Teasley, 2009; Göransson, 2013).

- 35 % av lärarna svarade att SchoolSoft fungerar bättre med att ge feedback till eleverna och med att jobba formativt jämfört med hur det fungerar utan lärplattform. (Dock svarade 29 % av lärarna att det inte gjorde någon skillnad)

Om man tittar närmare på ämnesmatrisfunktionen kan man konstatera hur praktiskt det är att ha samlat på en plats alla olika kunskapskrav och förmågor som eleverna behöver nå för att få ett visst betyg. En lärare påpekade denna fördel på frågan om pedagogiska fördelar med SchoolSoft:

> ”Att använda matriserna som en pågående formativ bedömning hela terminer istället för att vid ett tillfälle göra bedömning”

Det är intressant att denna kommentar ingick som svar på frågan ”Vilka fördelar finns det av att jobba med SchoolSoft när det gäller pedagogik”? Att en lärare fyller i en ämnesmatris är egentligen inte något pedagogiskt per se, utan ett sätt för lärare att ha koll på var eleven ligger. Emellertid belyser denna kommentar pedagogiska fördelar associerade med det faktum att eleven får automatiska meddelanden från SchoolSoft varje gång läraren uppdaterar en ämnesmatris. Att arbeta formativt med hjälp av digitala verktyg innebär, enligt Diaz (2014) stora vinster. Formativ bedömning har som pedagogisk fördel att eleverna får tydliga lärandemål, att lärandet synliggörs, att återkopplingen blir mer effektiv, att eleverna aktiverar sig själva som resurser för varandra och att de tar mer ansvar (Diaz, 2015). Betyg är fortfarande viktigt, men man ser lärandet inte som en slutprodukt (=betyg), utan man ger prioritet till processen istället, där eleven har en ständig möjlighet att förändra den. Om läraren regelbundet registrerar de olika uppgifter som en elev kompletterar, och försöker fylla i så ofta som möjligt de olika färdigheter och kunskapsområden i matrisen, kommer eleven att ha mycket mer koll på var hen ligger, och i god tid se vilka brister hen har. Följaktligen kommer eleven kunna agera med tillräcklig tid för att jobba på de kunskapsområden som behöver utvecklas. Lärplattformar har i denna mening en stor bedömningspotential. De hjälper lärarna att flytta fokus på lärandet, att arbeta lite mindre summativt, dvs. att inte bara mäta elevens kunskapsnivå då och då, utan att se mer till elevens fortsatta utveckling, som olika författare påstår (Diaz, 2015; Puentedura, 2013). Lärplattformar underlättar den typ av respons som är nödvändig vid formativ bedömning. Läraren, med hjälp från detta digitala verktyg, har det mycket lättare att arbeta formativt och ge eleven återkoppling oftare och på ett mer effektivt sätt. Lärplattformar kan hjälpa eleverna att bli mer delaktiga i syftet med undervisningen och att vara medvetna i god tid vad det är som krävs för att lyckas i sitt lärande. Om lärplattformen har de funktioner som behövs, kan eleverna dra nytta av onlinediskussioner, frågor och uppgifter som utvecklar och visar elevers kunnande, att eleverna aktiverar sig själva som läranderesurser för varandra, och att de blir ägare av sitt eget lärande. Detta bekräftas av Diaz (2015), som tar sin utgångspunkt i forskning av Dylan William, och menar att för att jobba formativt ska läraren se till att tydliggöra och skapa förståelse för lärandemål, ta fram belägg för att synliggöra lärande, ge återkoppling som utvecklar lärandet och aktivera eleverna till att ansvara för och äga sitt eget lärande.

4.4.2 Tjänster inte integrerade i SchoolSoft med potential att stödja lärares arbete

Tjänster med chatt, socialt nätverk och molntjänster

De sidor eller tjänster som de flesta lärare använder är Facebook (76 %), Dropbox (71 %) och Google Drive (71 %). Dropbox och Google Drive var de molntjänster som lärarna valde som sina favoriter för att ha integrerade i SchoolSoft. Sådana externa tjänster används av lärare på grund av att de är gratis och tillåter lärare och elever att använda chatt och diskussionsgrupper, och att ladda upp, dela dokument och samspela med varandra. Lärplattformen SchoolSoft har diskussionsgrupper (forum) och möjlighet att ladda upp filer. Angående chatt är det en funktion som lärplattformen inte har. När det gäller forum visar resultatet ovan att lärarna sällan använder detta verktyg. Diskussionsgrupper har mycket potential. Wilson (2008) menar att syftet med forum är socialt, och att den främjar demokratiska värderingar på grund att den möjliggör alla elever att ha en röst, utveckla skriftspråket och skapa en vi-känsla. Lärarna i enkäten har kommenterat att SchoolSoft har begränsade möjligheter att ladda upp filer, och detta är ett stort hinder som bromsar SchoolSofts möjligheter som lärplattform.

Detta förklarar Google Drive och Facebooks popularitet, eftersom de är öppna för alla, gratis att använda och erbjuder stora lagringsutrymmen. Diaz (2012) beskriver kostnadsfria webbaserade program som Google Drive, som tillåter användaren att exempelvis skapa och redigera dokument med andra medan man kan chatta och kommentera innehållet och skapa ett dokument med olika användare. Hermansson (2014) poängterar att många lärare använder sådana externa system med sina elever. När det gäller Googles tjänster menar Hermansson (2014) att de tillhandahåller flera av de funktioner som efterfrågas av en lärplattform, och dessutom erbjuds tjänsterna gratis. Däremot menar Hermansson (2014) att det kan vara svårt för mindre aktörer att konkurrera med nästan obegränsade resurser till utveckling och felsökning. Han påpekar vidare några nackdelar med sådana tjänster. Han undrar om sekretess, hur de hanterar personuppgifter och elever texter, och över att det finns ett användaravtal som gör att man måste acceptera formuleringar som fråntar användaren äganderätten till det material som publiceras. I alla fall betonar Hermansson (2014) vikten av webb 2.0., vilket innebär att satsa på tjänster och funktioner som erbjuder interaktivitet och möjlighet för användarna att gemensamt skapa innehåll.

Det flippade klassrummet

De flesta lärare i enkäten uttryckte positiva åsikter över att använda en kort filmsnutt som förklarar ämnet (88 % av lärarna). 59 % tyckte att det är bra att använda inspelade genomgångar av läraren i fall att eleverna missar någon lektion. Återigen svarade majoriteten av lärarna (71 %) att det är positivt att använda inspelade genomgångar, i detta fall även om eleven har varit med på lektionen (5 % ingen åsikt). 64 % av lärarna svarade att de någon gång hade använt andra lärares filmade genomgångar. Däremot svarade endast 6 % av lärarna att de någon gång hade spelat in sina genomgångar för sina elever.

Den här modellen med att visa inspelade genomgångar av egna läraren eller andra lärare kallas för ”det flippade klassrummet” (”flipped classroom” på engelska). Det har delade fördelar med andra IT verktyg, exempelvis variation, att det tillåter att motivera och stimulera, och att innehållet kan ses när som helst och var som helst.

Dessutom, kan man genom att ”flippa lektionen” förenkla och effektivisera inlärningen, vilket kan leda till ökad förståelse och inlärning (Peters, 2000).

5 Diskussion

5.1 Metoddiskussion

Syftet med uppsatsen är att undersöka vad lärarna på en grundskola anser att det innebär för deras undervisning att arbeta med lärplattformen SchoolSoft. Denna studie har utgått från en enkät med en kombination av strukturerade och ostrukturerade frågor. Stukat (2005) poängterar att strukturerat frågeformulär består av frågor med färdiga svarsalternativ. Vid strukturerade frågor skriver han att det måste finnas en god vetskap om det som frågas. De ostrukturerade frågorna är öppna frågor där respondenten själv skall skriva ner sina svar på frågor samt att de ostrukturerade frågorna är ganska lika intervjufrågor. Denscombe (2000) observerar att det finns fördelar med öppna frågor, exempelvis att respondenterna får möjlighet att formulera sig i egna ord och svaren bör då ge mer utförliga svar än vad slutna frågor skulle göra. De öppna frågorna innebär även nackdelar, exempelvis att det krävs mera tid av respondenterna att besvara enkäten, vilket kan medföra ett större bortfall. Samtidigt blir svaren rådata som måste bearbetas och analyseras innan de kan användas och detta kan vara tidskrävande.

Antalet respondenter i studien var relativt lågt, vilket innebär att man måste vara försiktig med att dra för stora slutsatser av resultatet. Svarsfrekvensen bland de tillfrågade lärarna var inte såg hög, vilket kan bero på att de var upptagna med många andra uppgifter, och att de var mättade med enkätundersökningar. Då enkäten var elektronisk, skulle det kunna vara så att fler lärare som var positiva till elektronik och digitalisering svarade på enkäten, vilket skulle kunna påverka resultatet i studien.

5.2 Resultatdiskussion

IKT (Informations- och kommunikationsteknik) och IT-verktyg har vuxit exponentiellt i skolan under de senaste åren. Denna tillväxt är något som också övriga delar av samhället har upplevt under senaste decennierna. Om man ser IKT ur ett samhällsperspektiv kan man konstatera att IKT har gett upphov till nya sätt att samspela med varandra på. Nya artefakter används och därmed förändras människans mediering och kunskaper. IKT har förändrat människors liv, och som pedagogiskt verktyg har den ibland hyllats på ett överdrivet och okritiskt sätt. Dessa artefakter har förändrat, och kommer att förändra hur kunskap förmedlas, hur inlärning sker, och hur administration och kommunikation fungerar i skolan. Idag spelar datorbaserade verktyg en viktig roll både i samhället och i skolan, och kunskap kring hur de tekniska verktygen används är viktig i sig.

Syftet med denna uppsats var att undersöka vad lärare på en grundskola ansåg att det innebar för deras undervisning att arbeta med lärplattformen SchoolSoft. Tre frågor uppkom, nämligen hur lärarna använder SchoolSoft i skolan, vilka erfarenheter lärarna har av att jobba med SchoolSoft och hur lärarna anser att användningen av lärplattformen SchoolSoft påverkar deras arbete.

I denna undersökning framkommer det att de flesta lärare använder lärplattformen SchoolSoft regelbundet, i varje lektion. Lärarna tar emot och skickar meddelanden till varandra, till eleverna och till föräldrarna. Denna meddelandefunktion kan dock inte jämföras med ett mejlprogram på grund av att det saknar funktionalitet, och detta var något som lärarna inte uppskattade. Det alternativa mejlprogrammet som fanns var sällan använt på grund av anledningar som nämnts ovan.

Det finns andra funktioner som forum och kalender som inte användes mycket. Kalendern verkade inte uppfylla förväntningarna hos lärarna. Något som inte har varit tydligt utifrån lärarnas kommentarer är huruvida den låga användningen av forumfunktionen berodde på brist på intresse eller på dålig funktionalitet. Forum, tillsammans med chatt (som SchoolSoft inte har) är två interaktiva funktioner som olika författare anser som viktiga för att kunna satsa på ett lärande av en högre ordning, mer studentcentrerade undervisningsstrategier och som erbjuder möjligheter att hjälpa eleverna att bli mer sociala, demokratiska och som kan bidra till att skapa en vi-känsla i klassen.

Lektionsplanering och veckoplanering visade en låg användningsfrekvens, vilket är en väldigt låg procentsats med tanke på att det kan vara en fördel att kunna dela sin planeringsdel med andra lärare, elever och föräldrar. Planering är enligt Stensmo (2008) det centrala begreppet och navet i ledarskapet. Enkäten kan inte fastställa orsaken till den låga användningen av denna funktion. Det är kanske något som kan forskas på i framtida studier.

Trots att alla lärarna hade gjort Skolverkets PIM-kurs, betygsatte nästan en tredje del att deras IT-kompetenser ”inte var så bra/medelmåttiga”. Detta verkar vara i enlighet med Skolverkets år 2013 rapport, som fastlår att det finns ett behov av kompetensutveckling i IT bland lärare i Sverige.

Den trend som denna studie urskiljer att blanda ihop administrativa och pedagogiska fördelar stämmer överens med tidigare forskning, nämligen Lonn & Teasley (2000) och Göransson (2013). Att ett stort antal lärare mest ser lärplattformen som ett administrativt verktyg kan bero på att lärplattformar är en relativ ny företeelse, att lärarna inte är medvetna om de pedagogiska möjligheterna som digitala verktyg har, som Göransson (2013) konstaterar i sin studie, och att lärarna inte ser nyttan med en lärplattform som ett pedagogiskt verktyg i undervisningen.

En tredjedel av lärarna svarade att SchoolSoft fungerar bättre med att ge feedback till eleverna och att jobba formativt, vilket är en relativt låg procentsats. Att kunna få återkoppling är en viktig funktion som lärplattformar har. Att SchoolSoft skickar automatiska meddelande varje gång en lärare ändrar något relaterat till eleverna är en nyckelfunktion. Den funktionen är, enligt Puenteduras SAMR-modellen, en funktion som modifierar och omdefinierar undervisning och lärande, en funktion som innebär något nytt som tekniken kan möjliggöra och som inte kunde göras förut, något som verkligen på en ”transformation” nivå.

De flesta lärare anser att det är positivt att använda inspelade genomgångar som förklarar ämnet, och en stor del hade någon gång använt andra lärares filmade genomgångar. Utifrån detta var det lite överraskande att endast en liten del av lärarna någon gång hade provat att spela in sina egna genomgångar. ”Det flippade

klassrummet”-modellen innebär ett sätt för lärare att stimulera och motivera eleven, vilket kan leda till ökad förståelse och inlärning, som Peters (2000) menar.

De flesta lärare svarade att SchoolSoft har en potential att hjälpa eleverna att kontrollera takten i sitt lärande och att ta ökat ansvar för sina studier.

Lärplattformar kan ha en potential att förändra lärandets kontext, öka elevens ansvar, förbättra den feedback som ges och komplettera, eller till och med ersätta, några undervisningsformer. Dock är det fortfarande läraren och dennes möte med eleverna som är basen för det pedagogiska arbetet. SchoolSoft är trots allt endast ett verktyg.

Något som skulle kunna bidra till en bättre förståelse av SchoolSoft är att skolan skulle se till att lärarna skulle få tillräcklig utbildning inför, och fortlöpande fortbildning efter, implementering. Digitala lärplattformar verkar vara här för att stanna och det krävs att de skolor där de finns investerar tid och resurser i användarvänliga funktioner med både administrativt och pedagogiskt stöd som kan underlätta lärarnas arbete samt stimulera elevens lärande.

5.3 Slutsatser

Resultatet pekar på att lärarnas attityder till att använda lärplattformen är mestadels positiva och att de ser möjligheter med SchoolSoft. Emellertid indikerar studien att genom en ökad kompetens inom SchoolSofts funktioner skulle lärarna bättre kunna utnyttja det pedagogiska mervärde som olika författare menar att lärplattformar har. Trots att SchoolSoft verkar visa en preferens för administrativa funktioner, finns i denna lärplattform funktioner som har pedagogisk potential och som verkar vara underutnyttjade av lärarna, exempelvis forum. Om detta skulle utnyttjas bättre skulle man inte behöva använda sig av externa tjänster såsom Facebookgrupper.

SchoolSoft skulle vinna mervärde om lärplattformen inkluderade extrafunktionalitet i meddelandefunktionen, främja och sprida forumfunktioner bland skolor, lägga till en chattfunktion, hjälpa skolor att se till att lärare får tillräcklig utbildning inför, och fortlöpande fortbildning efter implementering, öka storleken på filer som kan bifogas och laddas upp, och aktivera en tjänst för att kunna ladda upp videoklipp för att lärare lättare ska kunna dra nytta av det flippade klassrummet-modellen.

5.4 Nya forskningsfrågor

- Hur upplever eleverna SchoolSoft i skolan?
- Vilka erfarenheter har eleverna av att jobba med SchoolSoft?
- Hur anser eleverna att användningen av lärplattformen SchoolSoft påverkar deras utbildning/inlärning?
- Hur kan lärplattformen förbättras?

5.5 Pedagogisk relevans

Studien har en pedagogisk relevans då den behandlar lärares uppfattningar och upplevelser kring lärplattform SchoolSoft, vilket är ett område som är tämligen

outforskat ur ett lärarperspektiv i Sverige. Tidigare har denna lärplattform inte studerats mycket.

Eftersom studien har administrativt och pedagogiskt perspektiv kan den ge en bredare bild av lärares uppfattningar. Studien tillför därför något nytt i denna problematik för att lägga en grund för vidare undersökning och forskning.

Referenser

Denscombe, M. (2000). Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna: Studentlitteratur.

Diaz, P. (2012). Webben i undervisningen: digitala verktyg och sociala medier för lärande. Lund: Studentlitteratur.

Diaz, P. (2014). Arbeta formativ med digitala verktyg Patricia Diaz Bokmässan 2014. Stockholm. http://www.slideshare.net/PatriciaDiaz5/arbeta-formativt-med-digitala-verktyg-patricia-diaz-bokmassan-2014-39692052

Diaz, P. (2015). Arbeta formativ med digitala verktyg. http://www.iktpedagogerna.se/arbeta-formativt-med-digitala-verktyg/

Fanemo, A. (2011). Lärares erfarenheter av digitala lärplattformar: Fronter i Jönköpings kommun. (Examensarbete 15hp), Högskolan i Jönköping, Jönköping.

Göransson, Annika. (2013). Lärplattformar-En ny arena för lärande? Malmö Högskola.

Hermansson, Klas. (2014). Byte av lärplattform ur skolutvecklingsperspektiv: En fallstudie.

Iselow, M. (2009). PIM - 70 000 pedagoger ökar sin mediekompetens. Digitala lärresurser i en målstyrd skola.

Lagos S., Lindén, D., & Pennegård, J.. (2015). Lärplattformar i skolan-En studie av lärares användaracceptans. (M2 - Bachelor Degree), Lunds Universitet. Tillgänglig från http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/5468941

Lindh, J. (2013). Ett paradigmskifte i skolan? Human IT: Journal for Information Technology Studies as a Human Science, 2(4).

Lonn, S. & Teasley, S. (2009) “Saving Time or Innovating Practice: Investigating Perceptions and Uses of Learning Management Systems” Computers & Education Nr 53. Tillgänglig på Internet: http://www.academia.edu/743354/Investigating_Perceptions_and_Uses_of_Learni
ng_Management_Systems_Saving_Time_or_Innovating_Practice

Olsson, L. (2009). Digitala lärresurser i en målstyrd skola - sammanfattning av studie (del 1). Digitala lärresurser i en målstyrd skola.

Pettersson, H. (2012). Datorn som hjälpmedel-Ett kreativt redskap, en distraktion eller en väldigt dyr skrivmaskin? , Malmö högskola, Malmö. Hämtad från http://dspace.mah.se/handle/2043/15209

Pinner, R. (2014). What is The Difference Between an LMS and a VLE? Tillgänglig på Internet: http://elearningindustry.com/difference-between-lms-and-vle.

Puentedura, R. (2013). The SAMR Model: Background and Exemplars. Hämtad från http://www.hippasus.com/rrpweblog/archives/2012/08/23/SAMR_BackgroundExemplars.pdf

Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 1. On the horizon, 9(5), 1-6.

Regeringsbeslut U2008/8180/S (2008). Uppdrag till Statens skolverk att främja användningen av informations- och kommunikationsteknik, U2008/8180/S. Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.177249!/Menu/article/attachment/itiskolan_regeringsuppdrag2008.pdf

Rönnåsen, B. (2009). Tillgänglighet i Digitala utbildningsplattformar. Digitala lärresurser i en målstyrd skola.

SchoolSoft (2014). SchoolSoft för personal. Tillgänglig: http://schoolsoft.se/schoolsofts-manualer [2014-02-26].

SchoolSoft (2015a). Om SchoolSoft [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.SchoolSoft.se/om- SchoolSoft [2015-04-25].

SchoolSoft (2015b). Förskolan [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.SchoolSoft.se/forskolan [2015-04-25].

SchoolSoft (2015c) Våra utbildningar och workshops [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.SchoolSoft.se/utbildning [2015-05-08].

SchoolSoft (2015d) Support för administratörer [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.SchoolSoft.se/support [2015-05-12].

SchoolSoft (2015e). För grundskolor. [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.SchoolSoft.se/grundskolan [2015-08-28].

Skolverket (2009a) ”Digitala lärresurser, lärplattformar och koppling till styrdokumenten” I: Digitala lärresurser i en målstyrd skola Skolverket. Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2299

Skolverket (2009b). Redovisning av uppdraget att bedöma verksamheters och huvudmäns utvecklingsbehov avseende IT-användningen inom förskola, skola och vuxenutbildning samt ge förslag på insatser. Stockholm.

Skolverket (2009b). Redovisning av uppdrag om uppföljning av IT-användning och IT-kompetens i förskola, skola och vuxenutbildning Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/publikationer?id=2192

Skolverket (2011). Lgr11 - Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Hämtad från http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2575

Skolverket (2012). Greppa språket! Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet.

Skolverket (2013). IT-användning och it-kompetens i skolan. Tillgänglig på Internet: http://www.skolverket.se/publikationer?id=3005

Stensmo, C. (2008). Ledarskap i klassrummet: Studentlitteratur.

Utbildningsdepartement (2008). En hållbar lärarutbildning. SOU 2008:109. Stockholm. Tillgänglig på Internet: http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2008/12/sou-2008109

Sandorf, M. (2009). IT i lärarutbildningen - förslag till upplägg. Digitala lärresurser i en målstyrd skola.

Spetz, M. (2007). Lyckas med lärplattformen: nya verktyg-nya möjligheter: Gleerup.

Stukat, S. (2005). Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap. Studentliterattur.

Tallvid, M. (2010). En-till-En Falkenbergs väg till framtiden? Göteborgs universitet.

Vetenskapsrådet. (2002). Forskningsetiska principer-inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning: Elanders Gotab. http://www. vr. se/download/18.7 f7bb63a11eb5b697f3800012802/forskningsetiska_principer_tf_2002. pdf.

Wilson, M. (2008). Skolan och lärplattformen Fronter. En sociokulturell studie av hur personal och gymnasieelever upplevde lärplattformen Fronten våren år 2008. (D-uppsats), Linköpings universitet.

Wikipedia. (2015, februari 5). Lärplattform, . Hämtad 22.25, april 11, 2015 från //sv.wikipedia.org/w/index.php?title=L%C3%A4rplattform&oldid=29460972.a

Zimic, S. (2014). Internetgenerationen bit för bit. Representationer av IT och ungdom i ett informationssamhälle. Mid Sweden University.

Bilaga 1 - Tabeller

Vilka fördelar finns det av att jobba med SchoolSoft när det gäller administration?	**KATEGORI**	**ANTAL LÄRARE**
”Allt samlat på ett ställe”	PRAKTISK	4
”Lätthanterligt/användarvänligt”	TILLGÄNGLIG	4
”Slipper papper”	PRAKTISK	2
”Underlättar att planera utvecklingssamtal”	PRAKTISK	2
”Ordning och reda”	ORGANISATION	1
”Lätt att få tag i uppgifter som föräldrar, adresser, etc.”	INFORMATION	1
”Lätt att få en överblick av t.ex. frånvaro”	PRAKTISK	1
”Lätt att få och få ut information till berörda på skolan”	KOMMUNIKATION	1
”Lätt att nå ut med information”	KOMMUNIKATION	1
”Lätt att ta till sig information”	KOMMUNIKATION	1
”Lätt att få tillgång till nyheter”	KOMMUNIKATION	1
”Lätt att få tillgång till meddelanden”	KOMMUNICATION	1
”Lätt att få tillgång till at boka resurser”	PRAKTISK	1
”Alltid tillgängligt”	PRAKTISK	1
”Snabbt”	PRAKTISK	1
”Mindre administration”	PRAKTISK	1

Vilka nackdelar finns det av att jobba med SchoolSoft när det gäller administration?	**KATEGORIER**	**ANTAL LÄRARE**
”Hur elever och föräldrar tar del av de information som skickats”	INFORMATION	2
”Svåröverskådligt med meddelandesystemet”	KOMMUNIKATION	2
”Inte helt kompatibelt med Pages”	KOMPATIBILITET	1
”Hur man registrerar sent ankomst”	TILLGÄNGLIGHET / SVÅRÖVERSKÅDLIG	1
”Hur man registrerar de som avviker tidigt”	TILLGÄNGLIGHET / SVÅRÖVERSKÅDLIG	1
”Problem med uppkopplingen”	ANDRA FAKTORER	1
”Startsidan känns rörig – svårt att få överblick”	TILLGÄNGLIGHET / SVÅRÖVERSKÅDLIG	1
”Inte mycket funktioner”	SAKNAS FUNKTIONER	1
”Det tar tid”	ANDRA FAKTORER	1

Vilka fördelar finns det med att jobba med SchoolSoft när det gäller pedagogik?		**KATEGORIER**
”Lätt för alla att se vad som ska göras”	1	PRAKTISK
”Lätt att informera elever och vårdnadshavare”	1	INFORMATION

”Hjälper till att hålla ordning på resultat”	1	ORGANISATION
”Flexibilitet”	1	PRAKTISK
”Eleven kan ladda upp gjorda uppgifter i en portfolio”	1	PRAKTISK
”Bra med provschema”	1	PRAKTISK
”Bra med lektionsupplägg”	1	PRAKTISK
”Bra med planering”	1	PRAKTISK
”Elever kan lämna in arbeten hemifrån”	1	PRAKTISK
”Elever har tillgång till allt”	1	PRAKTISK
”Att lätt kan nå alla elever, även om är/varit sjuka”	1	KOMMUNIKATION
”Att lätt att få ut material och information”	1	PRAKTISK
”Att lätt få in information från elever och föräldrar”	1	KOMMUNIKATION
”Att använda matriserna som en pågående formativ bedömning hela terminer istället för att vid ett tillfälle göra bedömning”	1	FORMATIV BEDÖMNING
”Det hjälper till en bra struktur”	1	ORGANISATION
”Det hjälper till en god kommunikation”	1	KOMMUNIKATION
”Det går lätt att hitta pedagogiskt material”	1	PRAKTISK

Nackdelar med SchoolSoft relaterade med pedagogik.

Vilka nackdelar finns det med att jobba med SchoolSoft när det gäller pedagogik	
”Mycket måste göras manuellt”	1

”Inte tydligt att koppla ihop uppgifter med prov, resultat, etc.”	1
”Svårt att lägga ut planeringar för längre perioder”	1
”Svårt att lägga ut lektionsplaneringar”	1
”Man kan inte dela lektionsplaneringar med andra lärare”	1
”Uppladdningen till portfolion får inte innehålla bilder, då blir filen för stor”	1
”Det kan vara mycket jobb att fylla i och se till att allting finns tillgänglig”	1
”Informationen går inte ut till alla som det berör”	1

Vad tycker du om PIM- kursen?	
”Ok”	POSITIVT SVAR
”Helt ok, men man måste använda kunskaperna kontinuerligt annars glöms det bort”	POSITIVT SVAR
”Helt ok. Gav bra baskunskaper om man inte redan kunde det som kursen innehöll, vilket jag gjorde. Ändå bra att veta att det finns en lägstanivå på IKT kompetensen för lärare”	POSITIVT SVAR
”Idiotisk! Gick inte att byta plattform och var inte speciellt aktuell”	NEGATIVT SVAR
”Väldigt grundläggande. Det skulle ha varit bra med digitala verktyg”	NEUTRAL SVAR
”Det var en öppning till att lära sig mer och att våga använda datorn i undervisningen”	POSITIV SVAR
”Har gjort till steg 4. Bra enkelt upplägg. Viktigt att alla har den basen”	POSITIV SVAR
”Lärde mig bra saker som jag använder i undervisningen”	POSITIV SVAR
”Bra att få pröva på”	POSITIV SVAR

”Den var bra!”	POSITIV SVAR
”Den var mycket enkel/lätt att göra”	POSITIV SVAR
”Bra”	POSITIV SVAR
”För mig personligen gav den inget nytt, men för många andra blev det ett tillfälle att lära sig mer”	NEUTRAL SVAR
”Lärorikt”	POSITIV SVAR

Använder du i dina lektioner andra lärares filmade genomgångar ("flippade klassrummet")? Vilka ar dina erfarenheter med det?		
NEJ		4
JA		7
	”Ja i dom fall där de passar in. Goda erfarenheter. Måste kvalitetssäkras först av mig”	
	”Jag har tipsat elever att titta på genomgångar av andra lärare”	
	”Ja. Har oftast tagit emot väl av eleverna”	
	”Positiv, hjälper till att förtydliga”	
	”Ja, det gör jag. Jag upplever det positivt, men har inte tid att göra egna ännu”	
	”Ja, eleverna har tillgång till inspelade genomgångar som de kan titta hemma. Tyvärr är det bara de duktiga eleverna som tittar på filmerna”	
	”Har hänt”	

Hur skulle du betygsätta dina egna IT-kompetenser?	
”Behöver mycket mer”	Inte så bra/medelmåttig
Relativt god kompetens, men mycket kvar att lära ändå	Bra
”Medelmåttiga PIM”	Inte så bra/medelmåttig
”Bra”	Bra
”A”	Mycket bra
”Kan utvecklas mycket!”	Inte så bra/medelmåttig
”Hög”	Mycket bra
”Ganska goda, men jag behöver lära mig mer”	Bra
”Goda”	Bra
”Den kunde vara bättre. Skulle vara bra med fortbildning inom IT”	Inte så bra/medelmåttig
”Ganska goda. Har arbetat mer med PC baserade, men hållit på med datorer sedan 1975”	Bra
”Ok”	Bra
”Inte så bra, men försöker lära mig”	Inte så bra/medelmåttig

Vad tycker du om SchoolSofts mobilappen?	
”Ok”	positiv svar
”Bra!	positiv svar
”Sådär”	negativ svar
”Ingen åsikt”	neutral svar
”Bra, ser när jag själv vill, har alltid telefon med mig”	positiv svar
”Ok, irriterande att jag inte kan radera notiser”	positiv svar

”Jag använde den i början, men jag har både min och dotters SchoolSoft kopplade till appen. Det fungerade inte alls. Hoppade fram och tillbaka, kastade ut mig osv”.	negativ svar

Vilka brister ser du med SchoolSoft? (i fall att du ser brister?	KATEGORIER
Krångligt att skriva ut och svårt att använda om inte nätverket fungerar. Det blir lätt lite snårig djungel med alla meddelanden. Borde fungera bättre med trådar, vilket i alla fall inte jag har. Krångel plocka bort manuellt.	MEDDELANDESYSTEM, TILLGÄNGLIGHET
Går ej att skicka bilagor	MEDDELANDESYSTEM
Saknar ”Forward”, skicka vidare	MEDDELANDESYSTEM
Man kan inte bifoga filer	MEDDELANDESYSTEM
Att det inte går att bifoga filer, samt att det kunde vara bra att kunna skicka till mail också.	MEDDLENADESYSTEM
Skulle vilja kunna söka på ett namn och se meddelanden från endast den personen.	BRIST AV FUNKTIONER
Att man inte kan sortera meddelanden i mappar och inte söka efter ett speciellt meddelande	BRIST AV FUNKTIONER

Ytterligare kommentarer om SchoolSoft från lärare .

Vill du lägga till några kommentarer?
Vi i grundsärskolan/träningsskolan arbetar inte så som man gör i grundskolan så mycket av det som finns i SchoolSoft använder vi inte
Jag önskar att SchoolSoft satsar på sin kalender. Den håller inte måttet.

Bilaga 2 - Intervjufrågor

Enkät till lärare som använder Schoolsoft

Är du man eller kvinna?

- Man
- Kvinna

Hur gammal är du?
Hur länge har du jobbat som lärare?
Hur länge har du jobbat på skolan?
Vilka ämnen undervisar du i?
Hur länge har du använt Schoolsoft?
Vilka funktioner av Schoolsoft använder du dig av mest?

- Närvarorapportering
- Nyheter/Information (anslagstavla)
- Kalender
- Boka sal eller resurs
- Meddelanden
- Mina filer
- Schema
- Uppgifter
- Lektionsplanering
- Veckoplanering
- Provschema
- Forum
- Kursplaner
- Undervisningsgrupper
- Fria grupper
- Personal
- Klasslistor
- Ämnesmatris
- Lämna omdöme
- Betyg
- Nationella prov
- Other:

Vilka funktioner av Schoolsoft använder du inte alls?

- Närvarorapportering
- Nyheter/Information (anslagstavla)
- Kalender
- Boka sal eller resurs
- Meddelanden
- Mina filer
- Schema
- Uppgifter
- Lektionsplanering

- Veckoplanering
- Provschema
- Forum
- Kursplaner
- Undervisningsgrupper
- Fria grupper
- Personal
- Klasslistor
- Ämnesmatris
- Lämna omdöme
- Betyg
- Nationella prov
- Other:

Hur mycket använder du Schoolsoft?

- I varje klass
- I någon klass
- Inte i någon klass

Hur ofta är du inne på Schoolsoft?

- Flera ggr/dag
- Varje dag
- Någon gång i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

Hur använder du Schoolsoft?

- Mestadels administrativt
- Mestadels pedagogiskt
- Other:

Vilka fördelar och nackdelar finns det med att jobba med Schoolsoft när det gäller administration?

Vilka fördelar och nackdelar finns det med att jobba med Schoolsoft när det gäller pedagogik?

Sätt kryss för andra lärplattformar du har använt tidigare, förutom Schoolsoft (i fall att du har gjort det)

- Fronter
- Itslearning
- Google Apps
- Unikum
- Ping Pong
- Dexter
- Skola 24
- Edwise
- Vklass
- Hjärntorget (Pingpong i Göteborg)
- EDU
- Moodle
- Sharepoint

- Skolwebb
- Balder
- Edmodo
- Lernia
- Learnpoint
- Progress
- Schooler
- Skolsidan
- Other:

Vilka erfarenheter har du med den/dem? (i fall att du har använd den/dem) Kan du berätta vad det är för skillnad att jobba med Schoolsoft jämfört med den andra lärplattformen / de andra lärplattformar?

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...

FÖRMEDLING AV ADMINISTRATIV INFORMATION TILL ELEVERNA / ANDRA LÄRARE / ETC

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...

INLÄMNING AV ELEVARBETEN

- Fungerar bättre
- Igen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...

HANTERING AV INSTRUKTIONER OCH UPPGIFTER TILL ELEVERNA

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...

KONTAKT MED ELEVER VIA SCHOOLSOFT-INBYGGD MEDDELANDE

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...

HJÄLP TILL DYSLEKTIKER / ELEVER MED SPRÅKSVÅRIGHETER

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre

- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformenfungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...
INFORMATION TILL ELEVER OM KURSPLANER, BETYGSKRITERIER COH LÄROMÅL

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...
HJÄLP TILL SJUKA/FRÅNVARANDE ELEVER ATT "KOMMA IKAPP" I MITT ÄMNE

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...
ARBETE MED INDIVIDUELLA UTVECKLINGSPLANER

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Hur anser du att följande funktioner i lärplattformen fungerar jämfört med hur det fungerar utan lärplattformen?...
FEEDBACK TILL ELEVER, FORMATIV BEDÖMNING

- Fungerar bättre
- Ingen skillnad
- Fungerar sämre
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Jag tror att det skulle hjälpa eleven att lära om hen får se en kort filmsnutt som förklarar ämnet"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Har du gjort Skolverkets PIM-kursen? (Praktisk IT- och Mediekompetens)

- Ja
- Nej
- Other:

Vad tycker du om PIM-kursen?
Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter. "Det är större chans att arbeten lämnas in i tid om det gör via Schoolsoft"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt

- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Eleven kan bättre kontrollera takten i sitt lärande om information om skoluppgifter och instruktioner finns på Schoolsoft"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Eleverna brukar ofta slarva bort uppgiftspapper"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Jag tror att Schoolsoft förenklar elevens hemarbete"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Det är lättare för eleverna att förstå information presenterad på Schoolsoft än samma information presenterad på papper"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Läxor och uppgifter blir tydligare när de finns på Schoolsoft"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"Det ska finns extramaterial på Schoolsoft som inte läraren går igenom på lektionen"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter
"I fall att eleven missar en lektion är det bra att hen går in på Schoolsoft och ser en inspelad genomgång av läraren"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Sätt kryss för det alternativ som stämmer bäst med dina åsikter

"Det är bra att eleven kan gå in på Schoolsoft och se en inspelad genomgång av läraren även om eleven har varit med på den lektionen"

- Håller med
- Håller inte med
- Ingen åsikt
- Other:

Har du spelat in din genomgång för dina elever ("flipped classroom") någon gång?

- Ja
- Nej
- Other:

Använder du i dina lektioner andra lärares filmade genomgångar ("flipped classroom")? Vilka ar dina erfarenheter med det?
Hur skulle du betygssätta dina egna IT-kompetenser?
Vilka av dessa sidor eller applikationer brukar du använda?

- Dropbox
- Facebook
- Google Drive (Google Docs)
- Socrative
- Mentimeter
- Glosor.eu
- Livebinders
- Quizlet
- Prezi
- Kahoot
- Nearpod
- Zaption
- Weebly
- Plickers
- Moxtra
- Soundcloud
- Imovie
- Garageband
- Tellagami
- Flubaroo
- Group maker
- Trello
- Photo comics
- Your headline
- Quick voice recorder
- Popplet
- Word collage
- Fotobabble
- Shadow Pupplet
- Showbie

- Lyricstraining
- Explain Everything
- Ibooks
- Ibooks author
- Book creator
- Puppet Pals
- 3D Avatar Creator
- Animoto
- Quiz maker
- News booth
- Quiz Voice Recorder
- Toonstastic
- Decide now
- Gameshow buzz
- Bookry
- FMM (Funny Movie Maker)

Sätt kryss för de sidor eller applikationer vars funktioner du skulle vilja ha integrerade i Schoolsoft

- Dropbox
- Facebook
- Google Drive (Google Docs)
- Socrative
- Mentimeter
- Glosor.eu
- Livebinders
- Quizlet
- Prezi
- Kahoot
- Nearpod
- Zaption
- Weebly
- Plickers
- Moxtra
- Soundcloud
- Imovie
- Garageband
- Tellagami
- Flubaroo
- Group maker
- Trello
- Photo comics
- Your headline
- Quick voice recorder
- Popplet

- Word collage
- Fotobabble
- Shadow Pupplet
- Showbie
- Lyricstraining
- Explain Everything
- Ibooks
- Ibooks author
- Book creator
- Puppet Pals
- 3D Avatar Creator
- Animoto
- Quiz maker
- News booth
- Quiz Voice Recorder
- Toonstastic
- Decide now
- Gameshow buzz
- Bookry
- FMM (Funny Movie Maker)
- Other:

Använder du SchoolSofts mobilappen?

- Ja
- Nej
- Other:

Vad tycker om den?
Brukar du kommunicera med dina elever via SMS / email?

- Ja
- Nej
- Other:

Ser du brister med SchoolSofts meddelande-systemet?

- Ja
- Nej
- Other:

Vilka brister ser du i det? (I fall att du ser brister)
Tror du att Schoolsoft kan göra så att eleverna får ta ökat eget ansvar för sina studier?

- Ja
- Nej
- Other:

Vill du lägga till några kommentarer?